

SLOVENSKI LIST

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1637, U. T. 59-3667 Bs. Aires

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES,

30 de Octubre (oktobra) 1937

Núm. (Štev.) 43

Gospodarski boji

Dobro urejeno gospodarstvo je brez dvoma temelj vsakemu napredku, bodisi posameznika ali države. Še celo ljubezen do domovine in prav tako tudi med možem in ženo je baje v veliki meri odvisna od železa. Res je, da ne živimo samo od kruha, vendar s praznim trebuhom tudi ni mogoče imeti zelo prijetnih misli.

Po vsem svetu je slišati jamrane ljudstva za večji kos kruha. Nekateri državniki se resno trudijo, da uravnajo gospodarstvo tako, da bo vsem nudilo priložnost za delo in zaslužek; večina pa jih je še vedno v službi plutokracije in velekapitala, ki stremi zgolj po lastnem dobičku. Narod jim je samo orodje za doseg cilja.

Poglejmo malo in presodimo, kako v nekaterih državah rešujejo gospodarsko vprašanje; kam in na kakšen način pošiljajo narod po večji kos kruha.

Italijanski fašizem je pognal svoj gospodarsko popolnoma izčrpan in zato vedno bolj nejevoljen narod, ki bi ga niti s patrijotizmom in vero ne mogli dolgo več slepiti, in boj za nove kolonije. S zavetjem tuje zemlje in zaslužnjem tujega blaga obljublja italijanskemu narodu boljše bodočnost. Nekaj resnice bo gotovo na tem, a kakšna je cena? In kakšen konec? Primorskemu narodu ni treba tega razlagati, kajti fašistične doktrine je na svoji koži občutila. Kot v litanijah ste čita li imena naših zadrug v zadnji številki Slovenskega lista. V teh zadrugah so bili žulji našega kmeta in delavca ter ves up in steber gospodarstva. Kakšna razlika. Iz Jugoslavije poročajo, da so dobile zadruge posebno državno zaščito, da s tem pripomorejo k neodvisnosti kmeta od tujega kapitala; v Italiji pa sta kmet in delavec popolnoma odvisna od kapitalizma, ki mu ga je naravnost v naročje pahnil fašizem.

Z istega stališča kot italijanski fašizem povzročja krvavo klanje na Daljnem vzhodu japonski imperijalizem. Japonski kapitalisti so domače ljudstvo že tako izčrpali, da si ga ne upajo še bolj daviti, ker že itak vre med narodom nezadovoljstvo ter ga utegnejo pomiriti edinole, če se jim posreči zavojevati nove bogate province kitajske dežele.

Četudi je angleški imperijalizem eden najbolj humanitarnih, sloni le na izkoriščanju prirodnega bogastva svojih ogromnih kolonijalnih posestev. Še bolj kot Angleži pa pijejo kri kolonijalnemu prebivalstvu domači poglavarji, ki so za svoje osebnosti koristi zvesti podaniki angleške krone. Egiptovsko ljudstvo, ki je na višji stopnji kulture, ima precej več svobode kot pa ostali narodi pod angleškim nadzorstvom.

Ze več let teče kri v Palestini. Judje, podpirani od Angleže, se vračajo v domovino svojih očetov, ki so jo svojčas vsled nesloge in od Rimljanov premagani, zapustili. Sedaj pa so ravno s tistega mesta nezaheljeni odkoder se širi nauk, ki ga je njih rojak učil in so ga zato (Nadaljuje na peti strani).

Tragična bilanca španske državljanske vojne

POLDRUG MILIJON MRTVIH IN RANJENIH — 21 MILIJARD PESET ŠKODE — FRANCO PRIPRAVLJA VELIKO OFENZIVO PRI MADRIDU IN V ARAGONIJI — SLABI IZGLEDI ZA SPORAZUM V LONDONU

Dočim zastopniki raznih držav doslej še vedno brezplodno razpravljajo v Londonu o tem, kako bi preprečili tuje vmešavanje v španske državljansko vojno, v katero se v resnici vmešava več velesil že od njenega začetka dalje in tudi sedaj, ko se diplomati vadijo v angleški prestolnici v govorništvu, prihaja iz Španije nova tragična bilanca človeških in materialnih žrtev, ki jih je doslej povzročila morija. Računajo, da je doslej bilo ubitih najmanj 230.000 oseb, ranjenih in poškodovanih pa okrog 1.220.000, tako da znaša skupno število žrtev več nego poldrug milijon duš. Od uničenja, ki ga je doslej povzročila vojna, od izgube, ki jo imajo trgovina, industrija in sploh vse narodovo gospodarsko življenje, ima Španija do danes že 21 milijard peset škode.

To je bilanca onega, kar ima španski narod od državljanske vojne, ki so jo zanetili nekateri generali s pomočjo tujih vlasti, a za katero je treba del krivde gotovo pripisati tudi dejstvu, da je špansko ljudstvo še zelo nezavedeno in neuko (preko štirideset odstotkov analfabetov) ter premalo disciplinirano, pa radi tega ni pokazalo zadostne odpornosti proti vojaškim magnatom, ki so se domislili, da je treba Španijo osrečiti s fašistično diktaturo; v samem vladnem taboru so se razne skupine teple med seboj in v Kataloniji še vedno ni vse v redu, kar se anarhistov tiče.

Da Nemei, in zlasti Italijani podpirajo Franca na zelo izdaten način in gotovo v veliko večji meri nego na pr. Rusija in Francija valenciansko vlado, je že splošno znano dejstvo. Tista velika odločnost, ki so jo pred mesecem dni pokazale Francija, Anglija in Združene države in po kateri je bilo sklepati, da so se zatrdno odločile narediti konec tujemu vmešavanju v Španijo, se je spet umaknila novi previdnosti, izvirajoči menda iz naslednjih dveh dejstev: da so se nekateri krogi, predvsem republikanski, zelo razburili radi preenergičnega Rooseveltovega govora, radi česar je moral predsednik dopovedati, da nikakor ne misli na vojno, marveč da hočejo Združene države vsekakor delati samo za ohranitev miru; drug vzrok so razprtije, radi katerih je prišla francoska ljudska fronta v nevarnost, da se razbije. Anglija pa seveda ne bo nikdar hotela sama napenjati stvari tako, da bi poškilo in se samo nanjo izlilo. Tista reakcija demokracije, ki je bila navdušila svet, se je torej že v veliki meri ohladila in ublažila in fašistične države sedaj v Londonu manevrirajo, kako si Rusijo izločile, kar bi gotovo ne bilo njihovo politiki v škodo, če jim uspe.

Stvari v Španiji sami se ne razvijajo preveč ugodno za vladno stran. V Asturiji bodo boji menda kmalu docela prenehali in potem bo Franco imel eno samo fronto, proti kateri bo zbral vse svoje in... tuje sile. Ze sedaj govore, da pripravljajo veliko ofenzivo toliko proti Ma-

dridu, kolikor proti vojski generala Pozasa v Aragoniji. Ker se bliža zima, je gotovo, da bodo revolucionarji naredili vse, kar je v njih moči, da si zagotove končno zmago še preden pritisne najhujši mraz, ki pomeni veliko oviro za vojne operacije. Če se jim to ne posreči, se bo vojna gotovo zavlekla še v prihodnjo pomlad in tudi v poletje. Presenečenja niso izključena, vendar pa do dosedanjem razvoju stvari ni upati, da bi vladna vojska odločno in definitivno reagirala in sama izvojevala zmago. Resnica je taka, pa naj bo prijetna ali ne.

Mi, ki nam ni treba razlagati, kaj pomeni fašizem, moremo na tak razvoj dogodkov gledati sveda vse prej nego z navdušenjem. Gledati pa je treba z jasnim pogledom, če se nočemo zazibati v tisti sicer prijeten a samo fašizmu koristen sen, v katerem se demokracija ziblje že nekaj let. Saj se menda še spominjamo, kako so vsi vedeli z matematično gotovostjo razlagati in prerokovati, da bo italijanski fašizem našel svoj grob v Abesiniji. Kako je bilo s tem grobom in kdo je vanj padel, to smo v nedavni preteklosti videli.

Tako so tudi od samega začetka vsi demokrati preroško naznanjali da bosta italijanski in nemški fašizem našla svoj žalostni konec v Španiji. Dosedanji dogodki tega optimističnega mnenja ne opravičujejo. Morda je ena izmed največjih napak demokracije baš ta, da je čez vse mere optimistična. Kar se tiče bodočnosti, je njen optimizem gotovo upravičen, kajti tudi mi smo prepričani, da narodi niso za to na sve-

tu, da plešejo kakor jim nekateri Mussoliniji in Hitlerji godejo, in se bodo radi tega prej ali slej otresli diktatur — kar se ne bo zgodilo prvokrat v zgodovini — vendar pa se fašistični val medtem širi in gotovo na škodo demokracije in človeštva vobče, ki ga bo fašizem pogreznil v novo vojno, do česar bi nikoli ne moglo priti, da niso demokracije države od samega začetka dalje vedno mislile: Saj fašizma kmalu ne bo več... ter se je baš radi tega, in mnogokrat celo s finančno pomočjo demokratičnih držav, nemoteno širil, kršil pogodbe, zaslužnjeval tuje zemlje in zanesel grozovito vojno v nesrečno Španijo.

Ze je izgledali, da se je demokracija nekoliko prebudila iz svojega lepega sna ter da je pokazala zobe, ko se je že spet — čeprav vsa znamenja ne varajo — začela zibati v sladki sen: Saj končno le ne bo tako hudo, tudi če fašizem zavojuje Španijo. Tam bo njegov grob. Španija je radi vojne obubožana in iz nje fašizem ne bo mogel črpati gmotna sredstva, ki jih nujno rabi. Poleg tega imajo Španci vročo kri, uporni so že po naravi in bo mnogo posla z njimi imel oni, ki jih bo hotel držati v kleščah.

Tako se tolaži blažena demokracija in tako se bo tolažila, tudi ko bo fašizem naredil še en korak naprej v kakšno drugo državo. Penekod je že začel drezati: dogodki v Palestini in najnovejše vesti iz Maroka, kjer so morale francoske oblasti proglasiti preki sod, so nam lahko v dokaz.

Zveza proti Rusiji

Zgodovina, pravijo, se ponavlja. Pri obisku, ki ga je Mussolini napravil Nemčiji, lahko trdimo, da se leta 1887 je bilo, ko je ustanovitelj in ministrski predsednik nove zedinjene kraljevine Italije Crispi, ki velja v zgodovini za modrega državniika, odpotoval v Berlin na uraden obisk ustanovitelju in železnemu kanclerju nove cesarske Nemčije knezu Bismarcku. Ravno 50 let pozneje, je Crispijev naslednik Mussolini, tudi tvorec in prvi vodja italijanske imperije, na obisku pri Bismarckovem nasledniku, ki ga slave kot ustanovitelja prenovljene tretjega nemškega cesarstva.

Ako prebiramo Crispijeve in Bismarckove spomine, ki nam odpirajo vpogled v takratno, mnogim med nami še svežo dobo, bomo v njih točno razbrali vzroke, ki so do tega sestanka, ki je takrat Evropo nemalo razburil, dovedli. Crispijeva Italija se je proti ostali Evropi borila za svoje priznanje. Borila se je za priznanje načela narodnostne države proti Evropi, ki je vsaj po duhu še vsa tonila v absolutizmu. Njeni pogledi so šli v Berlin, kjer je sedel Bismarck, ki je na osnovi istega nacionalnega načela, iz katerega se je rodila Italija, z železno pestjo skoval zedinjeno nemško cesarstvo v brk drugim velesilam, ki so to dej-

stvo silno nerade vzele na znanje. Bismarck je vedel, da njegova Nemčija ne uživa ljubezni med takratnimi velesilami, ki so to novo obogatelo sovrstnico z mrkimi obrazi sprejele v svojo sredo, odločene, da bodo vse storile, da bi z njimi bogastva ne bo delila. Bismarck, sprt z Evropo, ki se ga je bala, na čelu države, ki se je pripravljala, da si na škodo drugih velesil zgradi svoj imperij, je bil naravni zaveznik Crispija, razjarjenega nad Evropo, ki se je obotavljala, da bi priznala obstoj italijanske nastajajoče velesile. Ko sta se Crispi in Bismarck sestala in sklepala zavezništvo, sta dolgo razmišljala o tem, kaj njima je v evropski politiki skupnega. Borba proti Angliji? Te niti Crispi ni hotel, niti Bismarck, ker sta tako Italija kakor Nemčija tajno računali, da je Anglež boljši kot prijatelj kakor pa kot nasprotnik. Proti Franciji? Bismarck je to želel, modri Crispi je odklanjal borbo proti svojemu sosedu. Proti Avstro-Ogrski? Ta je ležala med njima kot mogočno dejstvo in sta oba bila mnenja, da je boljše tako. Torej proti Rusiji? Bismarck je nekaj časa okleval, končno pa je le pristal na Crispijevo prigovarjanje in sta se zedinila, da bo njuna zveza slonela (Nadaljuje na peti strani).

DROBNE VESTI

Novo obletnico neodvisnosti je proslavila bratska češkoslovaška republika pretekli četrtek. Proslavam se je priključila tudi tukajšnja češkoslovaška kolonija, i se je šla poklonit poslaniku g. dr. Kaderěbku, kateri je zvečer priredil sprejem tudi za diplomatični zbor in tukajšnje odličnike.

Špansko revolucionarno vojno brodovje se je zbralo v Sredozemskem morju, v Mallorki, in se pripravljala na blokiranje onega dela c-bale, ki je v vladnih rokah.

15. obletnico prihoda na Rim so z velikimi svečanostmi proslavili v Italiji. Iz vseh krajev države so prišli v glavno mesto zastopniki fašjev ter tako izvršili nov "simboličen" pohod na Rim. Seveda je tudi Mussolini govoril. Povedal je, da je fašizem močan in se nikogar ne boji, zatrdil pa je, da želi mir; nič ni povedal, zakaj ga na pr. Špancem ne privoči. Rekel je nadalje, da se bodo te miroljubne želje fašistične Italije mogle udeležiti le pod naslednjimi štirimi pogoji: da se iz Evrope eliminira boljševizem; da se spremene nekatere "gnjile" in nesmiselne določbe mednarodnih pogodb; da se Nemčiji vrnejo kolonije in da druge države pustite Italijo, ki si je sama priborila svoj imperij, lepo pri miru.

Japonska ne bo poslala svojih delegatov na bruseljsko konferenco, kjer bodo zastopniki prizadetih držav razpravljali o položaju na Daljnem vzhodu. Pravi, da jo konferenca nič ne zanima, marveč da bo že sama ukrenila vse potrebno za "sodelovanje med Kitajsko in Japonsko".

Japonska vojska je končno vdrla v Šapej, kitajski del milijonskega šangajskega mesta in po ulicah se bijejo strahoviti boji. Po hudih bitkah, ki so trajale 10 tednov in v katerih so Japonci izgubili baje 70.000 mož, je to njihov prvi večji uspeh na šangajski fronti. Tudi na severu so se morale kitajske čete spet umakniti pred navalom Japoncev, ki so neprimerno bolje opremljeni z materialom in tudi veliko bolje izurjeni.

Z Dunaja poročajo, da so avstrijski obmejni stražniki ustrelili dva Jugoslavana, ki sta tihotapila orožje v našo državo. Pravijo, da je bilo to tihotapljenje v zvezi z neko zaroto (proti sedanji jugoslovanski vladi, ki so jo baje odkrile oblasti preteklo nedeljo v Ljubljani).

Katoliški episkopat Jugoslavije je imel več dni trajajočo konferenco. Objavil je spomenico, kjer kritizira postopanje vlade v zadevi konkordata.

Tri ženske so obsodili na smrt v Avstriji; eno, ker je umorila in oropala neko staro, dve drugi pa, ker sta umorili svoja moža. Doslej ni bila v Avstriji še nobena ženska obsojena na smrt, pa so radi tega te tri obsodbe vzbudile veliko pozornost.

Argentinske vesti

KRUHU SO ZVIŠALI CENO

V torek popoldne so se zbrali peki na posvetovanje. Seveda niso razpravljali o tem, kako bi ohranili cene kruha, dasi je pšenica dražja, marveč so nadaljevali posvetovanja, ki so jih bili pričeli že prejšnji četrtek, kako bi si na najbolj varen način zajamčili dobiček. Stvar je bila nekoliko kočljiva, ker se je bil sam poljedelski minister dr. Cárcano zavzel za kruhojedce ter je pekom predlagal, naj bi kruha ne prodajali dražje nego po 25 centavos za kilogram v dveh kosih.

Peki so sklepali in so sklenili — in sicer soglasno — da se bo kruh prodajal po sledečih cenah: po \$ 0,25 za kilogram v enem samem kosu, ki je tu prav malo v modi; po \$ 0,30 za kg v dveh kosih po pol kg vsak; \$ 0,40 za kg v štirih kosih; \$ 0,45 za kg malih kruhkov.

Izgovarjajo se, da je pšenica draga, da so cene tako visoke, ker morajo tudi raznašalci nekaj zaslužiti itd., poznavalci tega krušnega vprašanja pa ugovarjajo, da so cene na vso moč pretirane za deželo, ki je ena izmed glavnih žitnic sveta in da je dogovor, ki so ga sklenili pekarji, prav za prav v nasprotju z zakonom, kateri prepoveduje sklepanje takšnih dogovorov, ki imajo namen preprečiti svobodno konkurenco. In zato bi morala tu poseči vmes sodna oblast.

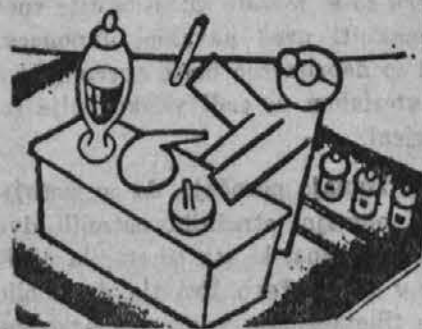
ZIDARSKA STAVKA

Doslej ni prišlo še do nobenega sporazuma med zidarskimi delavci in njihovimi delodajalci in nič ni še mogoče reči, koliko časa bo stavka še trajala. Splošno delavsko združenje je s posebno noto zaprosilo Državni delovni urad, naj bi posredoval, da se stavka čimprej konča s tem, da delodajalci sprejmejo zahteve delavstva, ki so vsak dan bolj upravičena radi naraščajoče draginje. Združenje dela tudi na to, da bi policija izpustila na svobodo nekatere zidarje, ki so bili aretirani v zvezi s stavko, in ki so še vedno v zaporih. Stavka poteka v redu, omembe vrednih incidentov doslej ni.

KEMIČAR IN LEKARNAR

diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in zakonito preizkušen v Argentini.

Hh. Mr. Franciško Huspaur

Vam pripravi vsevrstne kemične analize v Vaši potrebi za zdravje. Predno delate stroške — večkrat brez uspeha — z vašim trdoprisluženim denarjem, obrnite se po nasvet do mene.

Mladič! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare bolezni s tem, da napravite krvno analizo. — Za stare kliente zastoj enako notranjost po pošti.

Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Pcia. de Bs. Aires

bilo in zidarsko delo je, s par prav brezpomembnimi izjemami, ustavljeno v vsem mestu.

NEPRIJETEN GOST

V nedeljo zjutraj je priletel na Buenos Aires veliko oblak kobilic, prihajajočih z otkov ob izlivu reke Paraná. Nekaj časa so krožile nad mestom, popoldne pa so se začele usedati in kmalu so bile ulice in trgi polni nadležne golazni, ki se je, kajpada, s posebno naslado vrgla predvsem na mestne parke in se začela gostiti z mladimi poganjki na drevju. Šele v sredo se je ta mrgoleči val spet dvignil in odletel proti zapadu, nekaj ga je pa ostalo še nadalje v mestu za spomin.

Seveda je pri tem obisku v Buenos Airesu marsikatera kobilica žalosten konec storila pod platni pešcev in pod kolese raznih vozil.

Nadležni obisk je prebudil nekatere gospode, ki imajo voditi vojsko proti kobilicam; v ponedeljek odpotuje v Entre Ríos posebna komisija izvedencev, ki bo tam začela z delom, ki ga je menda precej, saj pravijo poročila, da bodo požrešne živalice kmalu uničile še ono malo, kar je ostalo od velike suše.

ARGENTINSKA ZUNANJA TRGOVINA

Da argentinska zunanja trgovina letos bujno cvete, potrjujejo tudi novi statistični podatki, ki jih je te dni dal objaviti ravnatelj za statistiko g. Lucadamo. Iz poročila vidimo, da je bilo letos v prvih 9 mesecih izvoženega in uvoženega v skupno za 2.991.160.000 pesov blaga, t. j. za 1.958.233.000 pesov oziroma 52 olo več nego lani v isti dobi. Vrednost uvoza je znašala 1.120.111.000 pesov (lani okroglih 300 milijonov manj), izvoz pa 1.871.049.000 pesov (lani okroglih 737 milijonov manj).

MARCONIJEV ZAVOD

Dočim se mi za svoje velike može prav malo brigamo, so drugi narodi v čaščenju svojih odličnikov izredno marljivi in vztrajni. Tako na primer častijo Italijani doma in po svetu z največjo vnamo pok. Marconija dočim mi popolnoma pozablamo na pr. na našega velikega Teslo, čigar iznajdbam in dognanjem se ima baš Marconi največ zahvaliti za svojo slavo.

Marconijev spomin časte tudi buenosaireski Italijani, ki so tu pri-

redili že celo vrsto slavnosti in predavanj s tem namenom; sedaj pa pripravljajo še nekaj drugega, kar naj postane trajen spomenik Marconiju v Argentini: "pripravljajo ustanovitev 'Marconijevega zavoda', v katerem naj bi se dijaki bavili predvsem s študijem vsega onega, kar je v zvezi z elektriko. Že sedaj predvidevajo, da bodo kasneje, ko se primerno razvije, zavod priključili univerzi.

NEVARNA BOLEZEN V FORMOSI

V Formosi je veliko ljudi obolelo na nevarni očesni bolezni, na trakomu, ki se je zlasti razširila med šolsko mladino. Zdravstvene oblasti si sedaj prizadevajo, da bi nevarnost čimbolj omejile.

PONAREJENI BANKOVCI

Že nekaj dni krožijo v mestu ponarejeni bankovci po 10 pesov. Ponarejevalci so najbrž isti, ki so svoj čas izdelovali ponarejence po 50 pesov, a so se sedaj vrgli na manjši denar, ker je ponarejen desetak gotovo lažje oddati nego pol stotaka. Policija išče ponarejevalce, toda doslej jih še ni našla. V soboto je že mislila, da jih je dobila, ko je prijela tri osebe, ki so na dirkališču oddale ponarejence; kmalu pa se je izkazalo, da aretiranci nimajo nobenega opravljanja s ponarejevalci. Dokazali so, da so dobili denar v roke, ne da bi vedeli, da je ponarejen, ter so ga v najboljši veri dali naprej.

NA SVOBODO SO HOTELI

Ječarji córdobske jetnišnice so opazili pred nekaj dnevi, da se njihovi varovanci iz oddelka števil. 4 nekam čudno vedejo; in prihajal je na njihova budna ušesa tudi neki nenavaden šum. Radi tega so se bolj odprli oči in jih "pasli" po jetnikih navedenega oddelka, ki jih je kakšnih sto. Stvar je postajala vedno bolj sumljiva in so zato natančno preiskali vse celice ter tako izsledili rov, ki je peljal pod jetniškimi zidovi v zlato svobodo; manjkalo je do nje le še nekoliko metrov, pa bi bili "tički" odleteli. Ker so dosle, še nepoznani prijatelji 4. oddelka kopalji tudi od zunaj, bi se bili narčti kmalu uresničili. Vseh sto in toliko kaznjencev so seveda spravili sedaj na bolj varen kraj.

VIHAR V CORDOBI

V nedeljo zvečer je bil v Córdobi velik vihar, ki je pa k sreči divjal

le kakih deset minut. Povzročil je znatno škodo na polju in na nekaterih poslopih in tudi nekaj oseb je bilo ranjenih.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA

Kakor je že znano, so uslužbenci córdobske železnice začeli z delno stavko, ki bi se bila morala, po višji naredbi, že končati, a se ni. Podjetje pravi, da plač ne more zvišati, delavci pa, da z onim, kar prejemaajo za svoje delo, ne morejo živeti. S svojimi tovariši od córdobske železnice so potegnili tudi železničarji dveh drugih manjših železniških podjetij.

NENAVADEN SLUČAJ

Nekaj, kar se menda more zgoditi samo v tistem kraju, se je dogodilo v ponedeljek v mestu General Roca, v Rfu Negru. Nekega zločinca, Elmeja po imenu, so policaji vodili s sodišča nazaj v ječo, pa se jim je na poti... izgubil in izginil brez sledu.

VELIKA NESREČA V MENDOZI

V torek popoldne se je dogodila v Las Lajas, v pokrajini Mendози, težka nesreča. Vojno letalstvo je imelo tam velike vežbe, tekom katerih so letala, v skupinah, bombardirala tudi določene tarče. Vto svrhu so se eno za drugim, spuščala letala z velike višine navzdol v skoro navpični smeri, ter potem, ko so se nahajala v primerni bližini cilja, metala bombe, in sicer prave in hude letalske bombe. Ko se je skupina 7 letal, kateri je poveljal major Capella, star 38 let, nahajala nad ciljem, ki ga je imela bombardirati, so v letalu imenovanega majorja in v onem poročnika Garaycochee eksplozirale bombe v zraku. Poročnik je z letalom priletel na tla ter se ubil, major pa je še utegnil uporabiti padalo; ves razmesarjen je pristal in po poludnih bridkih mukah je pri polni zavesti umrl. Njegovo letalo pa se je seveda tudi razbilo. Ranjen je bil tudi Luis Rivieri, star 28 let.

Ostala letala so v kljub nesreči nadaljevala z vajami, dokler niso piloti dobili ukaz, naj pristanejo.

Grozna nesreča je seveda potrla vse navzočne in je naredila po vsej republiki globok vtis, ko so listi prinesli podrobnosti o dogodku. Nekateri menijo, da so bile bombe slab izgotovljene ter so predčasno eksplozirale in s tem povzročile tragedijo. Drugi pa razlagajo nesrečo na drugačen način; menijo, da se je prvo letalo spustilo prenizko ter so ga zadeli drobeci bombe, ki se je razpočila na tleh; ti drobeci so povzročili eksplozijo bomb, ki jih je prvo letalo še imelo s seboj in nastala je nova eksplozija, ki je bila pogubna tudi za drugo letalo.

Na vsak način so pa to le domneve ni natančno ni še ugotovljeno, kako se je dogodila nesreča. Posebna komisija izvedencev proučuje njene vzroke in bo predložila o tem vladi svoje poročilo.

Vest o tem žalostnem dogodku je naredila še tem globlji vtis, ker je nekoliko dni prej, t. j. prejšnji četrtek, druga letalska nesreča zahtevala življenje ravnatelja civilnega letalstva, direktorja Arate. Preizkušal je baš novo turistično letalo, izgotovljeno v córdobskih tvornicah, ko je radi napačnega manevra zgubil ravnotežje ter priletel z avionom v tla, kjer se je letalo razbilo in vnelo, tako da je nesrečni pilot zgorrel v plamenih pred očmi velike množice, ki je bila prišla prisostvovati uradni preizkušnji novega izdelka domače letalske tvornice.

VELIK POŽAR

V tovarni tkanin v ulici Monte 2432, katera je last tvrdke Soler, Pasameni in Schmidt, je v ponedeljek nastal požar. Preden so prispeli gasilci, so plameni uničili štiri skladišča in povzročili 30.000 pesov škode.

ŽALOSTNO NAKLJUČJE

Mornar potniškega parnika "Masilia", Royer Chorivit Sagardiburu, star 18 let, je šel v ponedeljek obiskat nekatere prijatelje na ul. L. N. Além. Na višini števil. 698 je hotel na drugo stran ceste baš v trenutku, ko je pridrvel po cesti avto, ki ga je vodil kadet vojaške akademije, Raúl Girard. Fanta je avto podrl, da je prišel pod kolesa, ki so povzročila njegovo takojšnjo smrt. Čudno in tragično naključje je hotelo, da je prav nekoliko časa prej poslal materj brzojav, da je srečno prispel v Buenos Aires...

V hipu, ko je mati v Evropi vesela čitala vrstice svojega sina, je Royer že ležal mrtev...

POZOR!

HOČETE BITI DOBRO, MODERNO IN POCENI OBLEČENI?

Obiščite novo slovensko moderno krojačnico

"TRST"

Gabrijel Milič

Avda. DEL CAMPO 1080 Bs. Aires (Pafernal)

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi.

Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVONE BOLEZENI: Nevraastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMAZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, teška prebava, bruhanje, rane.

OREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

SAMO ZA VAS

smo napravili to krasno reorganizacijo, nad katero se divijo tisoči naših klientov

GOTOVOST — HITROST — NIZKE CENE

nudijo Vam:

NAŠE DENARNE POŠILJKE

NAŠA HRANILNICA

NAŠA PRODAJA LADIJSKIH LISTKOV

NAŠE RAZPOŠILJANJE IZSELJENIŠKE POŠTE

AKO STE VI ZADOVOLJNI

se mi veselimo, ker smo resnični Vaši prijatelji in smo zidali NAŠO NOVO PALAČO ravno radi Vaše udobnosti ko nas obiščete, da Vas poštežemo kakor zaslužite kot velik prijatelj naše banke.

Prijazno Vas vabimo

OBISČITE NAS — V VAŠO KORIST — DA VIDITE KAKO STREŽEMO

SLOVENSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

CENTRALA:

Bmé. Mitre 234

PODRUŽNICA

Corrientes 1900

Vesti iz organizacij

Prva naša prireditev za argentinsko javnost

Pisali smo že o tem, kakšen je namen prireditve, ki se bo vršila prihodnjo soboto, t. j. 6. novembra, v lepi dvorani tukajšnjega kulturnega društva "Florencio Sánchez" na ul. Donato Alvarez 1545: pokazati argentinski javnosti onega buenosaireskega okraja, kjer so naši izseljenci ustanovili svojo prvo na selbino, t. j. Paternala, s čim se ukvarjajo naše kulturne organizacije, kako goje naše lepe petje in odersko diletantsko umetnost; dati priliko argentinski javnosti, da v res lepem prednašanju zborov in kvarteta, ki imajo za seboj že mnogo šole, čujejo našo pesem, za katero so ob raznih "neorganiziranih" priložnostih, na piknikih itd., že večkrat naš Argentinci pokazali največje zanimanje.

Spored, ki ga objavljamo na drugem mestu, obsega celo vrsto naših in par kasteljanskih pesmi, dvoje plesnih točk in pa Vodopivčevo spevoigro "Srce in denar", katere besedilo, razen večine pesmi, ki se v njej izvajajo, je bilo za to priložnost prevedeno na španski jezik, tako da bodo mogli tudi tujci to operetico v celoti razumeti. Izpopolnjena je s par baletnimi točkami in na podlagi Vodopivčeve partitute je strokovnjak napisal novo instrumentacijo za izpopolnjen orkester lokov in pihal. Poskrbljeno je tudi za primerne kostime. Skratka: upati smemo, da nam ne bo treba sramovati se pre dargentinsko javnostjo, marveč da bo prireditev v vsakem oziru dostojna in za vso našo kolonijo častna.

Po sporedu bo prosta zabava s plesom in srečolovom z bogatimi in mnogimi dobitki. Prireditev začne ob 21.15 in botrajala do jutra. Na par kvader razdalje, po Gaoni in Avdi San Martín, vozijo vso noč prometna sredstva in se torej niko-

mur ni treba bati, da bo "odrezan od sveta" običal na Paternalu, če bi se mu pred koncem prireditve mudilo domov. Na nekaj pa moramo opozoriti. Tukajšnji ljudje so, vsaj kar se prireditev tiče, mnogo bolj navajeni na točnost nego mi. Ne bilo bi baš preveč lepo od nas, če bi s poznim prihajanjem motili tekom prireditve druge, ki so prišli pravočasno v dvorano. Bodimo vsaj enkrat točni! V soboto popoldne, ko le malokdo dela, je časa dovolj, da naredite zaspanci svojo "siesto" o pravem času, da se obrijejo, oblečejo in povečerjajo ter da se njihove sedanje ali bodoče boljše polovice "naštimaajo" vsaj do 3. ure in pol zvečer. Opozoriti pa jih moramo, da se ne smejo ravnati po svetlobi, marveč po uri, ki jo je treba 1. novembra pomakniti za 60 minut naprej.

Pričakovati je, da se bo prireditve udeležilo tudi mnogo naših ljudi (saj je dvorana velika), in sicer toliko zaradi sporeda, ki je gotovo tudi za vsakega našega izseljenca zelo zanimiv — pisali smo že, da je več ko gotovo, da se bo na tej prireditvi prvič v zgodovini našega naroda uprizorila naša igrara v španskem jeziku, kar je že samo po sebi zanimiv dogodek — in pa tudi zato, ker je dvajset odstotkov čistega dobička namenjenih naši paternalski šoli, na katero ne smemo nikoli pozabljati in še posebno ne ob takšnih prilikah.

Vsako prometno sredstvo, ki vozi po Gaoni in po Avdi. San Martín, ki oboje sečeta ulico Donato Alvarez (oziroma Teniente General Donato Alvarez, kakor se imenuje s polnim imenom), prpelje v bližino dvorane, tramvaj štev. 88 pa pusti človeka pred vhodom.

Nasvidenje torej v soboto zvečer in privedite s seboj tudi svoje ar-

gentinske prijatelje, da bodo nekoliko spoznali našo kulturo in nas potem spoštovali ne samo kot delavno in pošteno ljudstvo, marveč tudi kot kulturni narod!

Iz Rosaria

VABILO NA PIKNIK

Odbor SDD. Triglav vabi člane in druge prijatelje društva na društveni izlet, ki se bo vršil v nedeljo, dne 7. novembra zjutraj na kmetijo naših rojakov F. Pahorja in drug v bližino vas Perez.

Prijavit se je treba v društvenih prostorih Corrientes 1652 v četrtek ali pa v soboto od 8 do 10 ure zvečer.

Torej v nedeljo 7. novembra vsi na izlet v Perez, kjer se bomo prav po domače zabavali.

Odbor.

JUGOSLOVANSKI PATRONAT

Tekom meseca avgusta je posetilo Jug. Patronat skupno 157 ljudi: za delo jih je prašalo 58, za priporočilo 34, za razne informacije 11, za prehrano 15, za prenočišče 4, za priporočilo 13, za lekarniško pomoč 2, za obleko 15 in 6 delodajalcev.

Tekom meseca septembra pa je posetilo Patronat 124 oseb s približnimi prošnjami kot je zgoraj navedeno.

V mesecu avgustu je bilo Patronatu ponujenega dela za 103 osebe: 57 mest za ženske, 8 težakov, 6 sedlarjev, 2 mehanika, nekaj čevljarjev, 29 raznih del (laminador, fundidores, lustrador, balancero, galponistas, cemento armado, sastre; tonelero, itd.) in za 5 matrimonijskih.

Uposlenih je bilo tekom meseca avgusta 10 težakov, 3 mehaniki, 2 livarja, 1 galponista, 1 aprendiz, 1 krojač in 1 lustrador ter 3 ženske; skupaj 22 oseb.

Tekom meseca septembra pa je bilo zaposlenih 7 oseb.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

VABI

NA

Lepo prireditev

s plesom, ki se bo vršila v nedeljo
31. OKTOBRA

v društvenih prostorih ulica General César Díaz 1657
ob 4 uri popoldne.

1. Hladnik: "Triglav" (moški zbor)
2. V. Krek: "Pogovor z domom" (mešan zbor)
3. Sicherli: "Straža slovenska na plan" (moški zbor)
4. N4 N.: "Kregata se" (kuplet, dvospev)
5. N. N.: "Lunica sveti" (kuplet)
6. F. S. burčica v enem dejanju:

"Botra Nerga"

Po končanem sporedu prosta zabava s plesom do običajne ure

Bufet bo kot po navadi bogato založen z dobro pijačo, dunajskimi klobasami in zeljem.

SVIRA ZNANI SLOVENSKI ORKESTER

K mnogobrojni vdeležbi vljudno vabi

O D B O R

Tekom avgusta se je izdalo za prehrano in prenočišče \$ 42.50 podpore v gotovini, 15 oblek, 7 parov čevljev in drugo. Tekom septembra pa se je izdalo v gotovini \$ 51.10.

Tekom avgusta je Patronat odposlal 167 prejel pa 19 pisem; v septembru pa je poslal 125 in prejel 14 pisem.

18. septembra je bila prva Patronatova prireditev, ki je moralno in materjalno lepo izpadla.

Upravni odbor Jug. Patronata

ZADOVOLJIV USPEH ZABAVE JUG. IZSELJ. ZAŠČITE

Uspeh prve zabave, ki jo je Jug. Izseljenska Zaščita, po svojem triletnem rednem in plodovitem delovanju v korist jugoslovenskega izseljenstva priredila, dne 18. septembra t. l., je prav zadovoljiv. Čisti dobiček iste znaša \$ 1.137.30.

Upravni odbor Jug. Izselj. Zaščite se ponovno zahvaljuje vsem sodelujočim društvom in posameznikom, ki so, bodisi s sodelovanjem ali z prostovoljnimi prispevki pripomogli k tako lepemu uspehu.

Z DOMAČE ZABAVE "TABORA"

V nedeljo se je vršila v društvenih prostorih "Tabora", domača zabava. Sprva je vse kazalo, da se je še vedno pod utisom neprijetnega incidenta, ki se je zgodil na prireditvi šolskega društva. Bilo je nekako mrtvo, posebno še, ker ni godba igrala. Ko pa je bila godba izpopolnjena, se je takoj vse poživelilo in je zavladala prav prijetna družabna zabava. Dekleta so pridno prodajala srečke, peveci "Tabora" so zapeli par pesmi, plesalci pa so se vrtili, da je bilo veselje. Zabava je potekla mirno in v najboljšem razpoloženju.

ŠTORKLJA

Štorklja je obiskala gospo Angelo Boucon in njenega moža Karla, ki jima je podarila krepkega sinčka. Čestitamo!

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom.
Río Bamba 879 — Bs. Aires

I. Argentinsko-jugoslovenska prireditev

se bo vršila v — SOBOTO, dne 6. NOVEMBRA t. l. — pod pokroviteljstvom paternalnega društva "Sociedad de Fomento Barrio Nuevo de La Paternal" in s sodelovanjem "Slovenskega prosvetnega društva" ter znanega kvarteta "Jadran" (Arion) v dvorani kulturne organizacije "Florencio Sánchez", v ulici

DONATO ALVAREZ 1545

Začetek točno ob 9 in četrt zvečer.

S P O R E D :

1. Pozdrav	9. "Dalmatinski šajkaš" (Škrabec) — JADRAN
2. "Tam gde stoji" (Lisinski) — JADRAN	10. "No sé porqué" (nar. čilenska) — JADRAN
3. "A la Luz de la Luna" (nar. meksikanska) — JADRAN	11. "Izgubljeni evet" (Volarič) — PROSVETA, mešani zbor
4. "Slavčku" (Tribnik) — PROSVETA, moški zbor	12. "U boj, u boj!" (Zbor iz opere "Zrinski") — JADRAN, PROSVETA, TABOR in ORKESTER.
5. "Balončki" — pleše Irena Vidmarjeva	13. "Capricho" (Rubinstein) — Vals, izvaja na klavirju Marija Mavčeva.
6. "Vasovalec" (Adamič) — TABOR	
7. "Ljubezen in pomlad" (Nedvéd) — TABOR	
8. "Modra Donava" — Ples	

O D M O R

VINKO VODOPIVEC:

"SRCE IN DENAR"

Spevoigra v enem dejanju, govornjena v španskem in peta v slovenskem jeziku

Po sporedu:

PROSTA ZABAVA, PLES in VELIKO SREČKANJE

K obilni udeležbi vabi vse rojake in njihove argentinske prijatelje
DRUŠTVO "T A B O R"

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samó pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujte samó potom BANCO GERMANICO.

ŠTEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da bodete pri BANCO GERMANICO najboljšje posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer, ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Slovinci doma in po svetu

STRAŠNA NESREČA V KRAPANJSKEM RUDNIKU

Strašna nesreča se je dogodila 7. prejšnjega meseca v krapanjskem rudniku pri Labinu v Istri. Tega dne, ob 4. uri zjutraj je imelo 9 rudarjev delo pri minah. Ko so bile mine napravljene, so jih prižgali. Mine so eksplodirale, pri tem se je vnel tudi plin, ki se je nahajal v razpoklinah premoga. Vseh 9 rudarjev je pri tem našlo grozno smrt. Drugi dan so se spustili v rov 4 rudarji, da ugotovijo kaj je z rudarji, ki so se nahajali v jami. Toda tudi ti rudarji so našli smrt v jami. Plin, ki ga je bil polen rov, jih je zadušil. Tako je prišlo ob življenju 13 delavcev, med katerimi so mnogi družinski očetje. Med mrtvimi so tudi naši ljudje: Anton Butarič, star 46 let, Andrija Čekada Ivanov, star 28 let, Ivan Kos, star 34 let, Karl Jurič Josipov, 22 let star, Bolanač Josip, Vlasič Josip in Bičič Jordan. V tem rudniku se je dogodilo že več nesreč, ker Italijani ne gledajo na to, da bi bilo delavstvo dovolj varno, kadar dela v rovu, temveč, da se čim največ premoga izkoplje.

MOST ČEZ VIPAVO VZPOSTAVLJEN

Slovesno so odprli za promet most, ki pelje pod Sv. Katarino čez Vipavo k Muličevim fužinam in veže rihemberško in črniško občino. Prejšnji most je pred leti popolnoma razpadel. Leseno mostiče je deloma zgnilo, deloma ga je odnesla voda, ostala sta samo oba zidana stola na levem in desnem bregu. Letošnje poletje so se vršile v teh krajih Vipavske doline vojaške vaje. Na prošnji civilnih oblastev je korno poveljstvo v Vidmu naročilo 11. ženijskemu polku, naj most vzpostavi.

V nedeljo 5. pr. meseca je bila pri upostavljenem mostu kratka slovesnost. Ob navzočnosti goriškega prefekta in številnih veljakov je najprej prej črniški dekan msgr. Novak ob asistenci batujskega in kamenjskega župnika most blagoslovil, nato je pa g. prefekt prestrigel trak, ki je zapiral prehod in most je bil oddan svojemu namenu. Z rihemberške strani se je tudi takoj vsula tropa ljudi na batujsko plat, kjer je nato g. prefekt s svojim spremstvom pregledal Meličevo podjetje. Ob koncu je imel g. prefekt pred batajskim kolodvorom nagovor, v katerem je vzpodbujal množico, ki je bila povabljenka iz vseh občin, k vztrajnemu kmečkemu delu.

— Ko se je 17-letni Marcel San-

cian po škedenjskem klanecu peljal, mu je nenadoma preprečil pot neki starček, zaradi česar je moral narediti oster ovinek, ki je bil zanj usoden. Padel je tako nerodno s kolesa, da je dobil težke notranje poškodbe in je po dveh urah nato umrl v bolnici.

— Goriški prefekt je izdal stroge odredbe glede bližajoče se trgatve. Nepoklicanim je bilo strogo zabranjeno vsako postajanje v bližini vinogradov, kakor tudi hoja po poteh v bližini vinogradov.

— Tržaško apelacijsko sodišče je zavrnilo sodbo goriškega sodišča, na podlagi katere je bil Stanislav Sirk iz Kojškega kaznovan na 2 leti zaporu in 20.000 denarne kazni zaradi bega čez mejo. Sirk je bil takoj izpuščen.

— Karabinerji so aretirali v Suti pri Komnu 42-letnega Kovačiča Rafaela, ker se je v gostilni pri kvar-tah streljal s svojim tovarišem 34-letnim Ludnikom Lozejem in ga težje ranil.

— Tatovi so okradli Antona Kogojca iz Sv. Petra pri Gorici in mu odnesli 1.080 lir.

— Smrtna nesreča se je zgodila pri gradnji nove elektrarne v Dobljarju. Zaradi mine, ki je bila postavljena v tunel, je močan zračni pritisk podrl v bližini stoječe ogródje, katero je pokopalo pod seboj tri delavce. Dva so kmalu rešili in sta zadobila težke poškodbe. Tretjega pa niso mogli dovolj hitro izvleči, ker ga je tramovje pokopalo globlje. Tramovje ga je ubilo.

— V Selu na Krasu sta se petnajstletna dečka Pahor Vladimir in Blažič Dušan igrala. Med igranjem sta zadela ob granato, ki je eksplodirala. Pri tem je bil Pahor težje pobit. Naslonili so ga na skalo. Toda po nesreči je padel z nje in se težko ranil po glavi. Dobil je pretres možganov in delno omdrvičenje telesa. Prepeljali so ga v goriško bolnico, kjer je kmalu na to umrl. Pahor je bil skoraj slep zaradi eksplozije granate, prav težke poškodbe na očeh zaradi granate ima tudi Blažič.

— V Čepovanu sta bila kaznovana Andrej Mrak in Karl Gorjup zaradi pijanosti in razsajanja.

Ostanki vojnega streliva so zopet zahtevali dve nesreči. 26-letni Ivan Gruđen iz Ozeljana pri Gorici je delal na polju. Razkopaval je zemljo in pri tem s svojo rovnicco zadela ob vojni izstrelak, ki se je razpočil in ubogega fanta ranil na desni nogi preko Vipave, ki bo znatno o-

in levi roki. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico. — 14-letni Mirko Oberdank iz Šepmase je našel na polju majhen, še ne eksplodiran izstrelak. Ko se je s to nevarno igra-čico hotel nekoliko zabavati, se mu je razpočila in ga na več krajih telesa ranila. Tudi on je moral v Goriško v bolnišnico.

Iz goriškega mestnega sveta. — Na zadnji seji je občinski svet goriški sklenil med drugim: 1. najeti pri goriškem "Montu" 1 milijon lir posojila v kritje prispevka, ki ga je občina določila za novo bolnišnico na Šempeterski cesti; 2. podaljšati do 30. aprila 1940 pogodbo s firmo Ribi glede javnega prevoza z avtobusi po goriškem mestu (sedanji tramvaj); 3. potrditi bilanco mestnih podjetij iz leta 1936.

Na meji pri Črnem vrhu so italijanski orožniki aretirali Jakoba Merlaka iz Hotedrišice, pri Godoviču 37-letnega bivšega železničarja Josipa Rupnika iz Ljubljane, pri Čerknem pa 26-letnega Antona Jeriča iz Trebnjega. Vsi trije so jugo-slovenski državljani. Aretiran je bil, ker so brez potnega lista prekorčili mejo.

V Šmihelu pri Šempasu se je 18-letni Franc Peršič sprl z 79-letnim Antonom Lebanom. Med preprirom je Peršič Lebana sunil s tako silo, da se je starček zgrudil in kmalu izdihnil. Zdravniška komisija iz Gorice je ugotovila, da je notranja izkrvavitev povzročila smrt.

Nedavno nedeljo zjutraj je v Osekcu nad Osekom pri Gorici vdrl v hišo že priletne vdove Terezije Smetove okrinkan zločinec, zgrabil ubogo ženo za grlo in jo začel daviti. Zahteval je denar. Vdova je morala roparju razkazati vso svojo hišo. Ropar je vse prevohal, našel pa ni ničesar. Zadovoljil se je naposled z desetimi lirami, ki jih je imela žena v denarnici, z dežnikom, ki ga je v zadnjem trenutku pograbil in izginil v noč. Smetova je hitela v vas klicat sosedo, toda o roparju ni bilo nobene sledi več.

Dne 11 pr. m. so se začele po vsem Goriškem zopet predvojaške vaje, za katere so izdale fašistične oblasti popoln popis.

Kanalski dopolavoro je dobil knjižnico, ki jo je podaril znani general Francesco Seodnik, ki je tudi kanalski občan. Knjižnica obsega 200 izvodov raznih del večinoma iz novejšje literature.

Črničah so vojaki 11. pioniskega polka naredili nov trden lesen ubogega fanta ranil na desni nogi preko Vipave, ki bo znatno o-

lajšal promet z rihemberško stranjo. Most so zgradile vojaške oblasti na pobudo gor. prefekta V. Orazija. V goriških kavarnah so podražili kavo za 5 cent, ostale pijače pa za 10 cent.

S 1. septembrom so prenehali s topovskim strelom na tržaškem gradu, ki je oznanjal poldne. To so naredili na zahtevo vojaških oblasti.

V Trstu so zgradili prvo ladjo za prevoz banan. To je prva izmed štiri-h, ki so zgrajene po naročilu vlade. Še eno bodo zgradili v Trstu, ostale dve pa v Genovi. Imenuje se "Ramb II", ima 2.000 nosilnosti in hitrost 20 vozlov na uro. Da se Italija odločila za graditev lastnih ladij te vrste, je bil silen porast konzuma banan. Od leta 1928, ko je znašal konzum 6711 kv, se je povzpela leta 1937 na 187.467 kv. Ker so banane zelo občutljive, zahteva transport tega sadja velikih opreznosti in posebnih priprav in zaradi tega morajo biti tudi ladje temu primerno zgrajene.

V Goriško bolnico so pripeljali 5 letnega Alberta Rusijana iz Renč. Ko se je vzpenjal po lestvi, da bi šel na senik, se mu je spodrsnilo in deček je tako nesrečno padel na tla, da si je pretresel možgane ter prebil lobanjo. Njegovo stanje je nevarno.

V Afriki je 1. avgusta t. l. umrlo 60 delavcev zaradi bolezni ali se smrtno poškodovalo na delu. Med drugimi so tudi Krošnjak Franc iz Pulja in Mrevle Albert iz Trsta.

Karabinerji so aretirali in prijaviteli sodišču Franca Rupnika zaradi težkih poškodb, ki jih je prizadel Alojziju Jeramu, kateremu je z nožem prerezal obraz.

V Gorici so umrli med drugimi: Alojzija Komel, Cotic Franz iz Mirna, star 56 let, Zelinšek Mihael iz Salone, star 29 let, in Kos Anton, star 20 let.

Radi prehoda meje brez dovoljenja so bili naznanjeni sodišču sledeči mladeniči: 18 letni Andrej Rožič, in 19 letni Karel Gomišek iz Sv. Križa na Vipavskem, 23 letni Benedikt Radovan, 25 letni Stanko Mužina iz Števerjana in 28 letni Ivan Prinčič iz Cerovega.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

SPET NOVI PRISELJENCI

BANCO GERMANICO de la América del Sud, Avenida L. N. Alem 150, naznanja naročnikom in čitateljem "SLOVENSKEGA LISTA", da je prispel prvi seznam potnikov iz Julijske krajine, ki so se vkreali dne 20. tega meseca na motornik OCEANIA v Trstu, katerega prihod je napovedan za dne 7. novembra t. l. ob pol osmih zjutraj.

Za vse potnike katerih imena sledé so bile ladijske prevoznice izpostavljene potom više imenovanega denarnega zavoda:

Pavšič Alojz, Pavšič Mafalda in Lorencuti Jolanda iz Grgarja; Mezegec Anton iz Kovčev na Krasu; Slavec Martina iz Knežaka; Novak Franc iz Tomaževice na Krasu; Uršič Zoran in Uršič Milan iz Bilj; Česnik Pavel iz Zagorja; Hrovat vd. Jožefa iz Srpenice pri Kobari-du; Žerjal Rafael iz Pliskovice; Mankoč Anton iz Kala pri Sv. Petru na Krasu; Sepič Anton, Zvitko Pavlina, Zvitko Jožef in Zvitko I. iz Novakov; Stanta Odon iz Prvačine; Okretič Lojze in Pahor Viktor iz Kostanjevice na Krasu; Vižintin Joško iz Renč; Mrevlje Lojzka in Manfreda Ivan iz Dornberga; Ivančič Rudolf in Renko Jožef iz Ostrovice; Zidarič Rozina iz Račice pri Novemgradu; Črnelj Verica iz Gojač pri Črničah; Lah Helena iz Dornberga.

Pripominjamo, da je to prvi seznam, in da bomo v prihodnji številki objavili še ostale potnike iz Trsta, kakor tudi one jugoslovanske narodnosti, ki so se vkreali v Splitu.

Skrajni čas

Dušan: "Za vas, gospodična, bi šel na konec svet."
Zora: "Skrajni čas, da odidete."

CON FRIO O CON CALOR
BEBA QUILMES,
LO MEJOR

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

Gospodarski boji

(Nadaljevanje s prve strani.)

na križ pribili. Izraelsko ljudstvo se je razpršilo po vsem svetu, a se ni izgubilo in ni moglo umreti. Na njegovi zemlji se je naselil Arabec, ki se noče umakniti sedaj, dasi je dovolj prostora tudi za Juda, ker tako zahtevajo interesi tujcev.

Anglija in Italija se oborožujeta iz lastnih interesov. Italija dela na vse kriplje, da dobi v svojo posest ključ do angleške trgovine. Ta ključ je Sredozemsko morje. Če pogledamo na zemljepisno karto, vidimo, da je po Sredozemskem morju najkrajša pot iz Anglije do njenih kolonij; opazimo pa takoj tudi, da ima Italija na Sicilijanskem in Sardinjskem ter še na nekaterih otokih na Sredozemskem morju in na bregovih Afrike v Libiji prav sijajne strategične postojanke, s kakršnimi se ne more ponahati nobena druga država. In ker ima Italija tudi ob izlivu Rdečega morja v Indijski Ocean svojo vojaško postojanko, in s tem vpliv na Sueski prekop. Če računamo, da bi z zmago fašizma v Španiji tudi Gibraltar, ki je pod kontrolo Anglije, prišel potem pod kontrolo Italije, tedaj lahko računamo, da bi angleška trgovina bila v neprijetnem položaju.

Nemški kapital se je istotako združil pod zastavo kljukastega križa, da podvrže svojemu gospodarskemu vplivu vso srednjo Evropo od Baltiškega pa do Črnega morja. Iz tega razloga so Nemci pripravljali potom politike gospodarsko oporišče po vseh srednjeevropskih državah, ki jih je posetil tudi sam minister za gospodarstvo, Doktor Schacht. Dosegel pa ni nič pozitivnega, ker narodi še niso pozabili predvojnega nemškega gospodstva

nad njimi in pa ker je bila preveč očitna nacijskična propaganda.

Vsled tega poraza in pa ker se dr. Schacht ni povsem strinjal z nacijskično zunanjo politiko, je te dni podal ostavko. Kako bo pa sedaj skušala Nemčija izvesti svoj gospodarski imperijalizem v Evropi, ne moremo prerokovati. Eno pa je gotovo: če ne pride do fašističnih diktatur v državah, ki jih ima Nemčija zaznamovane, ne bo načrt nikoli uspel.

Ves svet se zanima za dogodke v Španiji in kakšen bo končni izid državljanske vojne, ki bi se bolj po pravici imenovala mednarodna vojna, saj so domala vse države prizadele, bodisi da pošiljajo v Španijo direktno svoje polke, kot Italija in Nemčija, bodisi da se bojujejo na strani vladnih prostovoljci skoro vseh narodnosti.

Brez dvoma bo imela zmaga vladnih ali pa fašistov v Španiji dalekosežne posledice tudi za vso Južno Ameriko, kajti kri ni voda in je Španija še vedno smatrana kod madre latinskih narodov na tem kontinentu. Če zmaga demokracija v Španiji, tedaj bo ta duh tudi vso Južno Ameriko objel; če pa zmaga fašizem, bodo tudi tu občutne posledice.

Ravno ta teden smo tudi imeli priliko čitati poročilo iz Rusije, ki pravi, da je bila tam letos zelo bogata žetev in da ima Rusija namen založiti s konkurenčnimi cenami tiste trge, ki jih je imela doslej Argentina. Združenim državam da pa se ni treba bati ruske konkurence, ker da je Sovjetom Rooseveltova politika zelo simpatična in zato ne bodo kvarili trga Združenim državam.

Iz vsega navedenega razvidimo, da se ves svet prikrito in odkrito medsebojno grize za zemeljske do-

brine, ki jih je za vse v izobilju, samo če bi bile pravično razdeljene. Delavno ljudstvo opravičeno hoče večji kos kruha, ki pa ga v današnjem nesocialnem sistemu ne bo nikoli doseglo. Misel, da bi splošno revolucija mogla rešiti socialno vprašanje, ki več ali manj tare ves svet, je sicer zapeljiva, rešilna pa ni. Ljudstvo vsled pomanjkanja izobrazbe še ni zrelo za samovlado in gospodarsko svobodo, kar lahko pri vsakem njegovem koraku opazimo. Ljudstvo po večini misli le od danes do jutri ter nima in tudi ne stremi za tem, da bi odkrilo in spoznalo možnosti, s katerimi bi si brez medsebojne mržnje in krvavega klanja ustvarilo blagostanje in boljšo bodočnost.

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK

Calle VILLAROEI 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Velika moderna krojačnica
HERMINIO BIDINOST

Ex-coartador de el Jokey

Če hočeš biti brezhibno in elegantno oblečen, prepričaj se sam.

AV. SAN MARTIN 1544
Buenos Aires

Zveza proti Rusiji

(Nadaljevanje s prve strani.)

na protiruski borbi. Kajti Crispi, ki je gledal v bodočnost Italije, ki leži na Sredozemskem morju, se je najbolj bal, da ne bi Rusija prodrla skozi Dardanela in postala nevaren tekmeč na Sredozemskem morju. Od takrat pa tudi izhaja protiruska politika berlinske vlade, edina napaka, ki jo Bismarck sam v svojih spominih kot takšno označuje in obžaluje.

V Nemčiji je takrat živel in pisal in prerokoval filozof nemškega nadčloveka in potemtakem idejni predhodnik današnjega narodnega socializma, Nietzsche. Ob priliki Crispijevega potovanja v Berlin je ravnokar pisal "Pisma Italijanom, ki jih rad imam", v katerih je popolnoma iskreno izpovedal svoje notranje prepričanje. Zapisal je sledeči stavek, ki ga iz zgodovine ne bo mogoče izbrisati: "Z nemško državo modri narodi ne sklepajo dosmrtnih zakonov, marveč k večjemu samo prehodne ljubezenske zveze." Zgodovina zadnjih 50 let je pokazala, da so Italijani iskreni nasvet nemškega filozofa vedno spoštovali in upoštevali.

Če se danes vprašamo, kaj je v evropski politiki tisto, kar Italijo in Nemčijo sili k zvezi in kaj je dejanski vzrok za Mussolinijevo potovanje k Hitlerju v Nemčijo, bomo našli položaj, silno podoben onemu pred 50 leti. Italijanski imperij se bori za svoje priznanje. Nemška država je v odprti borbi proti vsemu

svetu, ki se obotavlja in ji noče priznati veljave, ki si jo želi. Zopet najdemo ta dva naroda, italijanskega in nemškega, ki sta nekako v opoziciji proti ostalemu svetu. Drug drugemu sta torej naravna prijatelja. — Toda, ko gre za sklepanje zveze, je treba najti trdno osnovo: v kakšno svrhu. čemu, proti komu. In kot pred 50 leti Crispi in Bismarck, tako sta tudi sedaj Mussolini in Hitler iskala to osnovo. Zveza čemu? Za zmago obojih političnih ideologij? To se zdi nemogoče, ker sta si italijanski fašizem in nemški narodni socializem po svojem etičnem nazoru tuja. Zveza proti komu? Proti Angliji? Ko pa se obe, Italija in Nemčija, trudita, da bi našli njevo prijateljstvo. Proti Franciji? Italijanski državnik tej nemški želji noče ustreči. Torej proti Rusiji. Mesto caristične Rusije pred 50 leti je danes sovjetska Rusija. Kakor takrat se tudi danes tukaj politika obeh držav krije. Hitlerjevska Nemčija pozna samo enega velikega nasprotnika — sovjetsko Rusijo, in samo en nespremenjeni cilj — da jo uniči. A ista sovjetska Rusija se je pojavila tudi kot neverna italijanskim težnjam v Sredozemskem morju. Za politično zvezo med Italijo in Nemčijo navzlic velikemu vznajenju blesku obiska ni torej nikjer drugod stvarne podlage kakor v nasprotstvu proti Rusiji. Mussolini je v tem posnemal samo Crispija, Hitler pa kneza Bismarcka. (S.)

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

DONATO ALVAREZ 2059,
pol kvadre od Av. San Martin, — Bs. Aires

Vam sporoča, da je prispelo novo angleško sukno za spomladanske in letne obleke po zelo ugodnih cenah.

— Obiščite me, da se boste sami prepričali. —

STANISLAV MAURIĆ

BIVŠ I KROJAŠKI KROJNI MOJSTER TVRDKÉ
HENRIETTE HARRODS

izdeluje ženske suknje in obleke po zmernih cenah.

J. PIK

BILLINGHURST 2416. — Bs. AIRES
U. T. 72 - 1043

FAVSTA

Čete so se vrnile v stanovišča in množica se je jela poparjeno razhajati z okopov v Pariz. Tudi Guise je dal svoji okolici znamenje za povratek; baš tedaj se je raznesel glas, da se pripravljajo velika procesija in da jo bo vodil sin Davidov, veliki Henrik sam, ker hoče osebno govoriti s Henrikom Valoiskim.

Nekako ob sedmih zjutraj se je vrnil Guise v svoj dvorec in je ukazal, naj neutegoma pripravijo vse za njegovo odpotovanje v Chartres.

"Maurevert, vi pojdete z nami!" je dodal, gledaje mu srepo v oči.

"Zakaj ne bi šel, Visokost?" je vprašal Maurevert.

"Kaj vem, zakaj ne! Če bi na primer nameravali kak izlet... recimo, v samotno na Montmartru..."

Maurevert je prebledel. Guise pa je stopil k njemu, poloil mu prst na čelo in rekel z zamolklim glasom, tako tiho, da ni slišal nihče razen njiju dveh:

"Če bi tudi dobili sto tisoč liver, slišite, Maurevert, in bi bili dovolj bogati, da bi se lahko razstali z mano ter sprejeli službo paznika na Montmartru."

"Visokost!..."

"In celo, če bi bili poročeni po vseh predpisih — da veš, Maurevert", je nadaljeval vojvoda škripaje z zobmi, "celo tedaj ti na vekomaj prepovem, da bi povzdignil oči... že veš, do koga... Prepovem ti, da bi se ganil od mene..."

"Visokost", je zajecel Maurevert bled kakor smrt, "bodite uverjeni..."

"Ne ganeš se več od mene; stanoval boš tu in na poti v Chartres te hočem imeti neprestano pri sebi... ako ti je

do tega, da ti ostane glava na ramenu."

Maurevert se je priklonil in zamrmral nekaj o brezpozojni pokornosti. Sam pri sebi pa je dejal:

"Kakor hitro bo preleteli Pardaillan mrtev, izginem... baš zato, ker hočem, da mi ostane glava na ramenu!..."

"Visokost", je povzel na glas, "danes zarana morava v Bastiljo... Saj menda pomnite, kaj ste mi blagovolili obljubiti..."

"Da, da", je rekel vojvoda, potolažen po tem suženjskem vedenju. "Dober služabnik si vzle temu; bodi uverjene, da ne bom pozabil ničesar... niti gardnega kapetanstva ne, ki ti je obljubljeno!" Maurevert se je zdrznil.

"Samo", je nadaljeval vojvoda, "glej, da si ga zaslužiš z vdanostjo in zvestobo. A prav je, da si me domisliš Bastilje; še malo in gledal boš, kako mučijo tvojega sovražnika."

"Mudi se, Visokost!" je pograbil Maurevert. "Krvnik je naročen za sedmo uro."

"Pojdiva!" je smejlj se vzkliknil Guise. "Nasititi moram tvoj glad, da se ne lotiš mene. V Bastiljo! Ali pojdeš z nama, Mainevillef..."

"Ne tajim, Visokost, da imam Pardaillana v hudi zameri", je odvrnil Maineville; "toda hraber mož je vendarle... Upira se mi gledati muke ljudi, ki se ne morejo braniti z mečem v roki..."

"Oh", je dejal Maurevert, "mene pa baš to najbolj zanima!"

Že je krenil k vratom, kakor bi vabil Guisa za seboj. Tedajci pa je nastal v predsobju silen hrup; vrata so se odprla ne glade na etiketo, ki je bila v Guiskem dvorec strožja nego v Louvru. V

sobo je planil človek, ki ga ni nihče prijavil Bil je Bussi-Leclere!...

"Nu!", je zarohnel vojvoda, "kaj pomeni to?"

"Visokost!... Oh, Visokost! Udarite me! Tepite me, ubijte me!... Meša se mi! Nevreden sem, da me zemlja nosi!"

Bussi-Leclere se je zgrudil na kolena. Guise in Maineville sta strme obstala pred njim. Maurevert je odskočil za tri korake, bled od slutnje, ki ga je prešinila. Bussi-Leclere je drgetal. Njegov obraz je bil mrliški, zobje so mu šklepetali; zdelo se je, da ni pri zdravi pameti.

"Vstanite, Leclere", je rekel vojvoda, "in povejte, kaj je, ali pa bomo mislili, da ste res zblazneli."

"Da bi bil zblaznel!" je zahropel Bussi-Leclere. "Da bi bil mrtev! Vse bi bilo bolje od te nesreče!... Visokost... Bastilja..."

"Nu?... Kaj je z Bastiljo?... Govorite tako vam vseh peklensčkov!..."

"Pardaillan... satanski Pardaillan!..."

"Pardaillan?" je zarjovel Guise in udaril s pestjo po mizi.

"Ušel!" se je izvilo Leclereu kakor dih. Nekdo je zaklel... nekdo je presunljivo zakričal... Videli so Maureverta, da se je zvrnil kakor ubit... Toda nihče se ni menil zanj.

"Preklete!" je kričnil Henrik Guiski, zelen od togote.

"Preklete!" je zamolklo ponovil Maineville.

"Oh da! Preklete!" je zastokal Bussi-Leclere, ki je še vedno klečal pred Guisem.

Po prvi osuplosti je pograbil vojvoda divji gnev. Njegov bled obraz se je pokrnil z višnjevkastimi lisami, oči mu je

zalila kri, vsaka mišica na njegovem telesu je drgetala. Maineville, ki je poznal njegovo jezo, je prestrašen odskočil.

"Bussi-Leclere je mrtev!" je dejal sam pri sebi.

Tudi Bussi-Leclere je vedel, česa je zmožen gospodar v svoji togoti. Urno je skočil na nogo. To, kar se je bližalo, mu je mahoma vrnilo hladnokrvnost.

Guise ga je brezumno gledal, kakor bi šele iskal, kaj na stori. Zda je pa je potlaš, premišljeno vzdignil roko. Bussi-Leclere je uganil njegov namen. Bled kakor smrt je po bliskovo zgrabil bodalo, ki je ležalo na mizi, in ga je ponolil vojvodi:

"Visokost", je rekel z glasom, ki je bil bolj podoben renčanju zveri nego človeški besedi, "ako mislite udariti, udarite me z jeklom, kakor plemič plemiča..."

Guiseva pest je pala nizdol, ne da bi dovršila udarec. Bussi-Leclere je vrgel bodalo na tla in prekrizal roke.

Ves prizor je trajal komaj dve sekundi. Guise je jel hoditi po dvorani sem ter tja, težko sopeč in besno udarjaje s petami ob tlak. Ko se je nekoliko umiril, je obstal pred Bussijem in ga je vprašal:

"Kaj bi bil storil, da sem te udaril v obraz?"

"Visokost", je odvrnil Bussi-Leclere s pogumom človeka, ki ve, da igra za svojo glavo. "Vi mene v obraz, jaz vas v prsa — nato pa, z bodalom rdečim od vaše krvi, še samega sebe! Tako bi bil opral dvojno sramoto: svojo, da sem bil udarjen, in vašo, da ste me udarili..."

Guise je škrtal z zobmi. Bussi-Leclere je že mislil, da ga ukaže prijeti.

"Preveč sem rekel!", je dejal sam pri

sebi. "Ne more mi odpustiti. Izgubljen sem."

Toda vojvoda ni škrtal zaradi Bussi-Leclere, Henrik Guiski ni več mislil na to, da bi udari guvernerja, ampak na to, da je bil nekoč sam udarjen v obraz. Tisti, ki ga je oklofotal, je še živ! Živel je in se je bahal, da je osramotil bodočega kralja francoskega...

Hripav vzdih se mu je izvil. Pardaillana je trebalo najti! Če pa ga je hotel najti, se ni smel sam oropati najzvestejših služabnikov. Ta misel mu je vrnila vsaj pamet, ako že ne ravnodušja. Odrakel se je maščevanju — ali pa ga je morda preložil na kasnejši čas — in je pomolil Bussiju-Leclereu roko, rekoč:

"Daj, Bussi, prenašli sem se; ostani prijatelj. Ne bilo bi prav, če bi zamerila drug drugemu to, v kar naju je zapeljala slaba volja. Sam izprevidiš, da nisem mogel ostati hladen, ko si mi javil pobeg človeka, ki sem ti ga zaupal v varstvo... Toda povej, kako se je zgodilo?"

"Oh, Visokost, kaj šele bo, kadar zveste vse!..."

"Počakaj, Bussi", je rekel glas, ki je trepetal od jeze, groze in obupa; "tudi jaz hočem slišati!..."

Bil je Maurevert, ki se je trudoma privlekel do bližnjega naslanjača.

"Govori", je velel, "ne zamolči ničesar!"

Guise je pokimal, čeprav bi bil v drugih okolnostih strogo grajal Maurevertovo vedenje.

S pretiranimi besedami, ki so jih vsak trenutek prekinjale kletve, vzdihni in prošnje, je jel Bussi-Leclere pripovedovati o svojem dvoboju v podzemeljski ječi. Med pripovedovanjem se mu je zbudila

IZ BRAZILJE

KRVAVA TRAGEDIJA O POLNOČI

Kmalu potem, ko je odbila ura polnoči je zabrnal telefon na policijskem departamentu in je nekdo sporočil, da se je ravnokar odigrala krvava drama v hiši inženirja Franca Košuta, profesorja v Makenzijevem kolegiju. Inženir sam je sporočil policiji, da je ubil svojo lastno ženo, misleč, da so se tatovi priplazili v hišo...

Policija se je takoj podala na lice mesta, ki ji je že lepa hiša z vrtno naznanjala, da bivajo v njej bolje situirani ljudje.

Ko vstopijo v hišo se jim nudi žalosten prizor: V lepo opremljeni sobi, je ležala s krvjo oblita mlada žena, stara komaj 31 let, v samih svilenih nočnih srajci, ki je komaj še dajala znake življenja od sebe. Nesrečno ženo so takoj dvignili ter jo odnesli na rešilni voz, ki pa je med

potoma umrla, ne da bi prišla k zavesti.

Nesrečni inženir je povedal policiji, da je že več časa opazoval neke neznance, ki so okrog hiše prežali z očitno nič dobrim namenom. Da bi ga ne dobili nočni obiskovalci nepripravljenega si je od prijatelja izposodil puško. Poleg služkinje ter svojih otrok in žene je živel v hiši popolnoma sam.

Usodno noč, bilo je okrog polnoči, ko je vse mirno spalo, ga ne doma pokliče njegova žena v prepričanju, da tatovi odpirajo okno. Košuta skoči takoj iz postelje, vzame puško in čaka... Prav tako je tudi njegova žena šla iz postelje ter se je natiho podala v drugo sobo odpirat okno. Ko inženir sliši neki šum, nič več ne pomišlja ter sproži v dozdevno smer, kjer je slutil, da se nahajajo zlikovci... Krik pogodene žrtve pa je bil krik njegove lastne žene...

Dr. Fran Košuta inženir in profesor, star 36 let, je sin slovenskih staršev. Njegov oče je doma iz Dobrave pri Ajdovščini, njegova mati je bila pa iz Postojne. Študiral je v Ljubljani ter govori poleg drugih jezikov gladko tudi slovensko.

Ko sočustvujemo skupno s tukajšnje javnostjo o tragični usodi, ki ga je zadela, nam je istočasno žal, da ga naša in njegova domovina pozna šele sedaj po tej žalostni novici.

Dopisnik.

Knjižnica S.P.D.-I.

- 651 Razvoj Elektrotehnike. (Dr. Lavo Carmelji).
- 652 Mali Klatč Tom Sawyer (Mark Twain).
- 653 Lukec in njegov škorec. (Fr. Bevk).
- 654 Gadje gnezdo. (Vladimir Levstik).
- 655 Mejaši. (Ilka Waštevova.)
- 656 Zastava v Vetrju (Jože Jeram)
- 657 Belgrajski Biser (Vit. Jelenc)
- 658 Mlada Zora (Fr. Bevk.)
- 659 Sirote. (Narte Velikonja.)
- 660 Pevska šola. (Pavel Kozina).
- 661 Pasti in Zanke. (I. S. Orel).
- 662 Ujetnik Morskega Roparja. (Spillman.)
- 663 Občinsko Dete. (Branislav Nušič).
- 664 V Libirijski Puščavi. (Conan Doyle).
- 665 Sadjarstvo. (Josip Rustja.)
- 666 Danska in Danci. (Janko Furlan.)
- 667 Zdravje in Bol. (V domači hišice iz Prirode (N. Vrbnjakov.)
- 668 Rešeni. (Jules Verne.)
- 670 Pod dom. krovom. (Ciril Drekonja).
- 671 Ob srebrnem študencu. (Fr. Jaklič.)
- 672 Mladi Gozdar. (Soški Črnošolec.)
- 673 Zvonarjeva Hči. (Fr. Steržaj.)
- 674 Sirote. (Narte Velikonja.)
- 675 Izidor. (L. Dolinar.)

ROJAKI IN ROJAKINJE

Še nekaj prispevkov za sirote pok. Valentica smo dobili te dni in bomo imena objavili v prihodnji številki. Tem potom se ponovno obračamo do vseh usmiljenih sre, da vsak po svojih močeh prispevajo za uboge sirote. Človek nikoli ne ve kaj ga v življenju čaka in morda bo tudi kdo izmed nas kdaj potreboval pomoči in bo hvaležen onemu, ki mu bo v nesreči priskočil na pomoč. Prispevke pošljite na naše uredništvo.

POZOR SLOVENC!

Oddam v najem v Villi Devoto v ul. Tres Cruces 5201 zelo pripravno hišo za gostilno ali podobno obrt. Salon meri 14 x 6, dve veliki sobi, velika kuhinja s kotli za gorko vodo in kopalnico z gorko vodo. Zanimirani naj se obrne po informacije na Ivana Lipičar, Callao 1870, piso 5, Buenos Aires.

Iz kr. poslanstva

Kr. poslanstvo išče in prosi, da se pri njem zglasijo naši izseljenci: Blešič Kalist, roj. 14. okt. 1895 leta v Srdoči, občina Kastav. Imenovan je došel v Argentino pred 9 leti. Zadnji njegov znan naslov je bil: ulica Serrano 852, Bs. Aires, Drugi podatki niso znani.

Gjuro Vujančić iz Svinice savska banovina. Leta 1932 se je zadnji-krat javil z naslova: ulica Diamante 1082 (Barracas) Bs. Aires.

Valentin Tratnik iz Vel. Pirišče, roj. 1897 leta, ki se menda nahaja že kakih 10 let v Argentini.

Ivan Sternad iz Zagreba. Zadnji znan naslov je iz 1927 leta: Venado Tuerto F.C.C.A. Drugi podatki niso znani.

Če bi kdo od rojakov vedel za naslov ali zamogel dati kake podatke o zgoraj imenovanih je naprosen, da sporoči poslanstvu.

IZKUŠENA BĀBICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer
LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Bueno Orden 3389
Buenos Aires

MODERNO ZDRAVILIŠČE V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnice in najmoderneje zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIĆ sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. . . Izvršujemo tudi operacije . . . Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

TALCAHUANO 1060
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČEN! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam je napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z oziroma na številno slovensko klijentelo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Agencija

PUTNIK

SAN MARTIN 345/I
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsa kemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito

AGENCIJO "PUTNIK"
Lastnik: Anton Kolungja

ničemurnost, krvaveča ničemurnost mečevalca, ki se je tako dolgo smatral za nepremagljivega... Bussi-Leclerc, ki je pravkar še hladnokrvno mislil na to, da bi ubil vojvoda in samega sebe, se je mahoma zbal priznanja, da mu je Pardallan že v drugo izbil meč iz roke.

In Bussi-Leclerc se je zlagal. Lagal je, obetaje si na tihem, da speče Pardallana, ki je bil kriv njegove laži, ob malem ognju. Izmišljal si je pripetljaje, opisoval podrobnosti, ki jih vobče ni bilo, in sikal poslušalec, kako je razorožil Pardallana...

"Nesreča", je dodal, "se je zgodila tisti mah, ko sem se sklonil, da bi pobral njegov meč. Pardallan me je zavrtno tresčil s pestjo po glavi, s takšno močjo, da bi bil še vola pobil na tla. Jaz, ki nisem vol, sem pal na obraz in sem izgubil zavest; ko sem se zdrnil, sem bil sam in zaklenjen... A to še ni vse... Kar sledi, je pravljico, neverjetno, in je vendarle res... Ni mogoče, Visokost, ni mogoče, da Pardallan ne bi bil v zvezi s Satanom."

Povedal je, kako je razsajal, klical in rjovel ter razbijal s pestmi in nogami po vratih; kako so naposed prišli odkleniti; kako je naglo zdirjal na vrh in kak nepoplen prizor se je tedaj ponudil njegovim očem... Povsod vse krvavo, povsod mrlič in ranjenci, vsa vrata odklenjena, most na škripce spuščeni... in nikjer več nobenega jetnika...

Ko je končal, si je Guise zategnil pas, na katerem mu je visel težki meč, in je pogledal proti vratom, kakor bi se bal, da zdajci ure na pragu Pardallana,

"Prav", je dejal. "Storiti hočem zoper tega človeka vse, kar je moči ukreniti zoper opasnega razbojnika".

Sedel je za mizo in jel z mrzlično naglico pisati povelje.

"Bussi", je izpregovoril Maineville ves blede, "zdi se, da imaš prav. Ni mogoče, da ne bi bil ta lopov v zvezi s peklenščkom..."

"Kvečjemu še je sam peklenšček", je odvrnil Bussi-Leclerc.

Maurevert ni rekel niti besedice. Premišljeval je. Stvari, ki je premišljeval o njih, so bile strašne...

"Evo," je izpregovoril vojvoda, ko je podpisal ukaz. "To naj se neutegoma razglasi. Razbojnikov namen, ko je izpuštil vseh šest in dvajset jetnikov, je bil gotovo samo ta, da si iz njih sestavi četo, ki bo pomagala Valoiškemu... Chablre, Sainte-Maline in Montersy so bili med njimi..."

Ni si mogel predstaviti človeka, ki bi sredi najstrašnejše nevarnosti odpiral jetnikom vrata samo zato, da vrne siromakom svobodo.

"Bussi", je povzel vojvoda Guiški, "odpuščam ti..."

"Oh, Visokost..." Leclerc se je sklonil do vojvodove roke in jo je poljubil.

"Ne govorimo več o tej nezaljšani stvari, razen kolikor je treba v našo obrambo. Maineville, Maurevert, Bussi, znajte, da vas bo poslej družilo z menoj nekaj drugega, močnejšega od vdanosti in častihlepja..."

"Kaj bo to, Visokost?" se je oglasil Maurevert.

"Strah", je povzel vojvoda Guiški, "vse štiri nas bo preganjala misel, da nas hoče Pardallan ubiti..."

Izpreletelo jih je. Vojvoda je povedal to, kar so vsi čutili...

"Zdržiti moramo vse moči, vso premetenost in ves pogum. Podobni smo

potnikom, tavajočim v gozdu, po katerem se klati divji merjasec. Držimo se dobro in ne ločimo se. Skupaj udarimo na sovražnika. Dokler bo ta človek živ, gospoda, toliko časa ne dam beliča ne za vaše kože, ne za svojo."

Prepadeni, blede in omagujoti pod slutnjo neopredeljene opasnosti, so se Maurevert, Bussi in Maineville na vojvodovo povelje razšli po dvorec, da bi podvojili vse straže in zavarovali sleherni vhod...

XLIX.

Gostilna pri "Železni stiskalnici".

Med tem ko se je Pariz razburjal zaradi njega, je Pardallan mirno sedel pri "Železni stiskalnici", gosteč se z jeguljo pastoto.

Videli smo ga, kako je s Karlom Angoulémskim zavil iz Bastilje v ulico Sv. Antona. Bila je polna preplašenih gruč, ki so klicale k orožju in drle na okope. Pomešala sta se med nje in odhitela naprej, ne da bi ju bil kdo opazil. Čez kakih pet sto korakov se je Pardallan zdajci ustavil in se je naslonil na zid.

"Kaj vam je?" ga je vprašal Karel. "Razburjenje, jelte, prijatelj... in pa izguba krvi?"

"O ne!" je dejal Pardallan. "Nič drugega mi ni kakor to, da sem lačen. Osem in štirideset ur že nisem užil ničesar!"

"Do Progarske ulice ni več daleč", je rekel Karel, "samo vidi se mi, da je po vsem, kar sva doživela, moj dvorec za naju dva še najmanj varno zavetje v vsem Parizu..."

"Res", je dejal Pardallan, boreč se s slabostjo, "kaj vruga se je zgodilo z vami? Kako je bilo mogoče, da sem vas našel v Bastilji?"

"Stopiva v to gostilno", je rekel Karel in vzdihnil. "Med tem, ko se bova krepčala, vam razpovem svojo nesrečo. Tudi jaz sem komaj še živ od gladi", je dodal.

"In od žeje!" ga je spomnil Pardallan. "Kar blede se mi od žeje... Trenutek, vojvoda! Imate li kaj denarja? Jaz ga nimam, niti beliča ne."

Karel je zaman iztikal po žepih. "Lopovi so me oropali, ko so me vrgli v temnico", je dejal.

"Po tem takem morava vendarle v vaš dvorec", je hladnokrvno odločil Pardallan. "Naj se zgodi, kar se hoče."

Progarska ulica, povsem zapuščenca, je ležala sredi hrumečega Pariza kakor tih otoček sredi razburkanega morja. Stopila sta v dvorec, kjer si je vitez neutegoma privezal dušo z dvema zvrhanima čašama vina.

Karel je povzel Pardallana v spalnico svojega pokojnoga očeta ter mu je odprl eno širokih in globokih hrastovih omar, ki so stale ob zidu. Bila je polna obleke.

"Dragi prijatelj", je rekel vojvoda, "evo vam oblačil, ki jih je nosil Karel IX. Razen moje matere se jih ni še nihče dotaknil. Vaša obleka je vsa raztrgana. Oglejte si te stvari: morda najdete med njimi kaj primernega zase."

Pardallan je spustil oči po kraljevski garderobi in jih je nato nekam nežno ustavil na mladem vojvodi.

"In vi?" ga je vprašal.

"Oh, jaz se ne bi dotaknil teh svetinj za nič na svetu. Toda vi, Pardallan..."

"Hvala lepa, Svetlost", je rekel vitez, hladno kakor vselej, kadar mu je šlo kaj do živega. "Če se ne motim, je bil nje-

govo Veličanstvo Karel IX, veliko sločič od mene..."

"Res!" je vzkliknil Karel Angoulémski. "Nisem pomislil, da so vam ta kraljevska oblačila premajhna."

(Nadaljevanje).

KADAR IŠČETE SLUŽBE obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires
54 — 3588

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, oblitih jetrah, žolodcu, žilcju itd. Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pisanimi potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsako vrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

**Kdor zaničuje se sam,
podlaga je tujčevi peti**

Ni še poldne, tako sem ugotovil. Nevšečnosti res nikomur ne bi rad delal in ga v zadrego spravljaj, kako mi bo kosilo napravil. Je namreč cela vrsta ljudi, katerim se kaj rado zgodi da "čisto slučajno"... ravno prav pridejo, ko je čas iti za mizo... In sedaj naj pa še jaz postanem tak "prisklednik" s tako sukno. Pa je včasih že tako, da me pot prinese kam v takem času.

No, oni dan ni bilo tako. Saj je bilo šele pol poldne

Kličem, kličem. Nič.

Spet kličem. Zavesa se zgane, vrata zaškripajo in potem — vse tiho je bilo

Druga slika: Pred vrati stoje. Bolj slovenskih obrazov ne bi pod-

samo Šmarno goro srečali. Veliki in mali. In tudi ulica in številka točno govori. Ni dvoma. Torej dalje: "Dober dan!" "Buenas tardes". "Kaj niste Slovenci?" "No sé, que pregunta Usted". In sem kar po špansko začel razgovor z njimi, da vidim, kako in kaj. Pa mislite, da so po špansko znali?

Figo so znali. Iz vsake besede in geste se je brala razkrinkana tajba. Slabi glumci. Ne bodo koristili niti Špancem niti Indijancem. Pa tudi za Slovence nobena izguba ni. Kakor drevo ne joka za suhim listjem, ki odpada...

Pa sem radi popolne gotovosti le poprašal še drugje, kjer sem dobil slovenske ne le obraze, temveč tudi glave.

Seveda so Slovenci. Janez Proda-

ni in Mica Kupljena sta se vzela. Sedaj jih je pa sram, da bi jima kdo "Poljake in Ruse" pod nos metal. Taki so ljudje. S tujim perjem se bi radi šopirili, potem se jim pa tako grdo pokazi.

V bolnici, kjer imam večkrat kot duhovnik posla, se mi je neka Poljakinja predstavila kot "Alemana". Seveda. Aleman, to se ji je zdelo že nekaj več kot "Polaca"... Le da sirota ni vtegnila misliti tako daleč, da bi nemara jaz kaj po nemško znal. In, malo nalašč, ker sem slutil, da je nekaj zadaj, ali pa da ji veselje naredim, če je res Nemka, sem prišel kar z nemško besedo na dan. Ti sirota. Kakšne oči je napravila, njene sobolnice so potem imele z njo norčijo, ko so videle kaka je ta "Alemana"!

Tretja slika. Tudi v Temperley me je prinesla pot. Zakaj tudi tam je Slovencev in prav dobrih ljudi. Tam iz Pivke so prišli. Prav lepo smo se pogovorili. In šel sem dalje.

Saj sem še druge naslove imel. Mizarji so, tako sem vedel.

Iščem in stopim v neko lončarijo tam blizu. Ali je kaj naših tam okoli, povprašam. Seveda so. Tamle oni mizar.

Torej naprej.

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

KROJAČNICA "GORICA"
Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

Dober dan. Nič odgovora.

Mož je nekaj prelagal tam po mizi, fantek, beloglavček, je k njemu stekel in me ogledoval iz varnega ozadja.

Kako vam kaj gre obrt. Mal, mal, anda mal.

Ali poznate tu kakega Slovenca v bližini?

No conosco a nadie.

Saj vi ste tudi Slovenec.

Qué? No sé, que es eso!

I, čemu bi ga prisilil, da je Slovenec, če noče biti, ker s takimi ne bo naš narod prav ni pridobil ne zgubil.

Torej oprostite, da sem vam delal nadlego. Pa brez zamere.

Nič ne bi človek rekel, in celo pohvalno je, priučiti se čim popolneje tukajšnjega jezika. Žal, da imajo le premnogi naši premalo volje, da bi se kasteljanščine dobro naučili. Tistih par besed si zabijo v glavo, ki jih rabi vsak dan na delu, in potem si umišlja, da že vse zna in da že po slovensko več ne ve.

Kaj čudnega, če taki ljudje v španskih časopisih najdejo take čudne novice, da človek strmi nad njihovo iznajdljivostjo. Tisti, ki znajo prav brati, so čitali čisto nekaj drugega.

Zato je seveda dobro, da se vsaki

CERKVENI VESTNIK

To nedeljo, 31. oktobra, nepozabiti stopiti v Novo Kompejo. Popoldne ob 4. uri.

Iz Belgrana in Plaze Italije vzemi omnibus 15, (Canning, Warnes).

Iz Retira omnibus 12, 42 in 50.

Iz Ville Dovoto omnibus 62.

Iz Plaza Constitución vzemi kolektiv 65. Iz Plaza Congreso omnibus 50 in kolektiv 6. Iz Plaza Once kolektiv 40, 42 in 50. Iz Liniersa kolektiv 4. iz Ville Luro in Paternala kolektiv 27. Iz Avellanede omnibus 11, iz Lanusa pa 12 in 13.

Sv. maša bo ob 10. uri na Paternalu za umrlo N N.

7. nov. bo sv. maša na Saavedri ob 10. uri in pol.

Hladnik Janez

potrudi, da se jezika nauči kar najbolje. Toda ne bo vreden več, če se bo delal za drugo kar je. In v tej deželi še celo. Ker je čista resnica, da domačini sami (pač enako kot je med našimi rojaki, ki raje podpro tujega kot svojega človeka) zelo spoštljivo nastopajo s tujcem, če le najdejo v njem dostojnega človeka.

Hladnik Janez

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specija listi za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni

ZARKI X — DJATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Krojačnica Mozetič
Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsako vrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!
SEBASTIAN MOZETIČ
OSORIO 5052, (Paternal), Buenos Aires

KROJAČNICA "GORICA"
Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

Dr. J. HAHN
Zdravnik bolnišnice Durand
NOTRANJE BOLEZNI: — Srce — Slabokrvnost — Naval krvi. — **ŽENSKÉ BOLEZNI:** — Vnetje — Neredno perilo — Beli tok. — Sprejemanje strank od 3. do 8. ure. — Nizke cene na tedensko plačevanje.
TUCUMAN 2729 esq. Pueyrredón. — U. T. 47, Cuyo 7601 Buenos Aires

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje
Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. **GOVORI SE JUGOSLOVANSKI.** — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.
Dr. ANTONIO PEREDA
MEDRANO 151 BUENOS AIRES

CARIČIN LJUBLJENEC
ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 61

"Vsemogočni Bog," zavpije Olga, "saj to je knez Daškov!"

"Da, zares!" potrdi Mirovič. "Prekleti, zvezan je, napol mrtev, popolnoma strtl! — O Bog, temne in čudne so tvoje poti! — Prosil sem te, da mi omogočiš, da se bom temu brezčutnežu maščeval, človeku, ki je uničil mojo srečo! Sedaj pa ni treba več maščevanja! — Knez Daškov je obsojen!"

Napol neumni stavec se je valjal pred carjevimi nogami. Govoriti ni mogel, mrmral je samo posamezne besede, ki niso imele nobene medsebojne zveze. V preslekih se je zasmejal z groznim smehom, ki je last norcev. Smeh, ki ti pretresa mozeg. Naenkrat se vzravna, kolikor so mu to dopuščale vezi:

"Hahaha," se zasmije knez Daškov in pokaže z zvezanimi rokami na Olgo, "to je moja sladka golona Olgo, moja žena! Naposled sem te bličica, moja žena! Naposled sem te vendar našel! Dolgo si me pustila samega! Strašne sanje sem imel!" "Neumnosti! — Kdo se bo drznil dotakniti kneza Daškova? — Saj se nahajam v svoji petrograjski palači! — Pridi, sladka moja ženka, daj, da bova skupaj obedovala, ali ne, boljše bi bilo, da pokličеш zdravnika. — Ni mi dobro. — Zdi se mi, kot da bi padel z visokega stolpa, — vse kosti me bole! — Hi, hi, hoteli so me privezati pred to povovo žrelo! — Na pomoč! Na po-

moč! — raztrgati me hočejo na kosce, — umiram — umiram!"

"Daškov omahne — krči so mu zvižali staro telo, tako da se je valjal po tleh. Olga skrije svoj obraz na Mirovičevih prsih. General jo je nežno miril.

Tudi Livija se je obrnila, da bi ne videla tega groznega prizora. Pugačev pa se sklone k nesrečnežu in se porogljivo nasmeje:

"Naposled sem te vendar spoznal, ponosni knez" zakliče namišljeni car. "Kaj buljiš vame? — Da, jaz sem tisti, ki si ga ti imenoval upornika Pugačeva, v resnici pa sem tvoj car, kateremu moraš biti pokoren! — Na puščicah si mi pošiljal pisma, v katerih si se mi rogál, — v katerih si me nazival razbojnika! — Saj sem ti hotel odgovoriti v Orenburku, toda prehitel si me, kakor vidim in si se sam potrudil k meni!"

Norec je buljil pred se s steklenimi očmi. Naposled reče z zamolklim glasom:

"Živel car — car Pugačev! — Oh, Katarina, rad bi bil zraven, da bi videl, kako ti bo ta nesramni Kozak strgal z glave carsko krono! Ničesar drugega ti ne bo preostajalo kakor da zopet slaviš poroko in vzameš Pugačeva za moža in gospodarja. Živel car, — car upornikov!"

Pugačev izvleče počasi svoj turški meč, čigar držaj je bil okovan z zlatom in okrašen z diamanti.

"Kola", reče nato Pugačev "kje je ključ, ki ga ima pri sebi?"

Kola plane na kneza. — njegovo

raztrgano domačo obleko mu potegne raz prsi. Ključek je visel na vrvi okrog vratu.

"Kako", vpraša Pugačev, "da ima ta lopov ključek pri sebi?"

"To je popolnoma razumljivo, moj car," odvrne Kola. "Ta strahopetnež je čakal samo na ugodno priliko, da bi mogel pobegniti in prepustiti trdnjavo svoji usodi. — Svoje blago je namreč že odposlal iz trdnjave!"

"Blago se nahaja v mojih rokah," ga prekine Pugačev. "Ujeli smo njegovega slugo, ki se je preoblekel v Armenca in peljal v vozu Daškovo blago. Slugo smo obesili, blago smo si medsebojno razdelili. Naprej!"

"Knez jo je torej nameraval neke primerne noči pobrisati iz trdnjave, s tem ključem pa bi odprl stranska vrata. — Daškov je razložil svoj načrt svojima blodnicama, katere je hotel odpeljati s seboj. Govoril pa je v moji navzočnosti, ker me je smatral za gluhonemega."

"Prinesel sem ga radi tega k vam, veliki car, zategadelj sem ga rešil z žrela velikega topa, kjer je že bil privezan. Poslušaj torej, kaj zahtevam oziroma prosim za svojo uslugo."

"Govori", odvrne Pugačev. "Res, moram te nagraditi za tvojo uslugo Ne bodi skromen! Dam ti zlata, kolikor ga odtehta knez!"

"Toda Kola odkima.

"Ne potrebujem tvojega denarja", reče mladenič. "Hočem pošteno delati."

"Ključ je tvoj. Daškov pa moj! Ker pa sem strasten oboževalec ognja, bi te prosil, da zapoveš pripraviti grmado. — Jaz pa vas vse vabim k predstavi, ki se bo imenovala "živa baklja".

"Ha, sedaj te šele razumem!" se nasmeje namišljeni car. "Rad bi ga na grmadi sežgal! — Rad ti dovoljujem to veselje, delaj, kar hočeš! — Ali naj pripravijo grmado takoj?"

"Takoj!" zavpije Kola in v očeh mu zasije plamen mrznje.

Pugačev pokliče k sebi svojega tasta in mu nekaj poltiho zapove. Kola mu je medtem z globokim spoštovanjem predal ključ.

"Ali nas hočeš odvesti k tajnemu vходу v trdnjavo?" ga vpraša Pugačev.

"Da, gospodar, ko bo ugasnila grmada, se bom postavil na čelo tvojim ljudem. Prepričan sem, da boste že prenočevali v trdnjavi.

Čika vstopi in naznani, da je grmada pripravljena.

S čiko je prišlo nekoliko kozakov, ki so zgrabili kneza Daškova in ga odvedli.

Bila je sreča za kneza, da ni prav vedel za kaj gre. Vedel je sicer, da mu preti nevarnost. Otepal ni branil se je kozakov, toda pri tem se je smejal.

To je bil grozni, sree trgajoči smeh.

Pugačev ponudi Liviji svojo roko, da bi jo popeljal h grmadi, da bi bila tudi ona priča tega groznega prizora. Livija je vedela, da mutako maščevati, ker so mi kot hčeri

ne sme odbiti te želje, če ga noče razžaliti.

Ko je Kola odšel iz šotora, se obrne Mirovič k Olgi in ji reče:

"Ali hočeš tudi ti z menoj, Olga? Ta človek te je razžalil in ponižal, napravil te je za svojo sužnjo Ali ne bi hotela gledati, ko ga bodo zajemali plameni?"

"Ne, dragi," odvrne Olga, "nočem gledati tega groznega prizora. Ta človek mi je povzročil mnogo krivice, toda nekoč je bil moj mož. Ne maram biti priča njegove smrti!"

"Poglej, Mirovič, tudi midva sva kriva. Mar mu nisem bila nezvesta? Mar mu nisi ti odtujil sree njegove žene? Oh, če bi vedela, kako bi mu mogla skrajšati smrtne muke!"

Mirovič pogladi svojo brado. "Te besede dokazujejo, da imaš plemenito srce, Olga", reče general Pugačeva vojske. "Pripovedujejo mi o tvoji plemenitosti, dobra moja žena. Prav imaš! Najina dolžnost bi bila, da bi mu olajšala smrtne muke."

"Nimam sicer razloga, da bi se mi ta človek smilil, ker mu nisem ničesar ukradel, kar bi mu zares pripadalo Povej mi, Olga, ali si ga kedaj ljubila? Ali je imel on kedaj pravico misliti da si čisto njegova?"

"Nikdar, nikdar!" zakliče mlada žena in se še nežneje privije k Miroviču. "Poročila sem se z njim, ker sem bila žejna časti, poročila sva se, ker me je prosil in rotil, naj postanem njegova žena. Hotela sem postati članica visoke družbe in se mutako maščevati, ker so mi kot hčeri

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Zanimivosti

NAPOLEONOV MEČ

Ko je Napoleon Bonaparte 22. julija 1793 zmagoslavno zasedel Kairo, so mu najvišje egiptovske oblasti poslale tri jako dragocene izdelane meče, ki so bili okrašeni z dragulji in biseri. En meč je obdržal Napoleon zase; drugega je podaril svojemu svaku, hrabremu konjeniške-mu generalu Muratu, tretjega pa je dobil maršal Ney.

Ko je Napoleonova slava zašla in ko se je bil še enkrat povrnil v Francijo (z Elbe), je Ney prelomil prisego, ki jo je dal novemu francoskemu kralju in se je z vsemi svojimi četami pridružil Napoleonu. Ko je bil Napoleon kasneje poražen, so hoteli Neya zapreti, a Ney je izginil.

Nepoznan in skrit je živel maršal na gradu Bosniqué pri svojih sorodnikih. Nekoč pa, ko je Ney vprav obkroževal slike v salonu, je nenadoma prišel obisk. Ney je stopil v drugo sobo, a je v naglici pozabil oni znani meč na stolu. Med gosti je bil pa tudi neki policijski častnik. Ko je zagledal meč na stolu, je vzkliknil: "Tukaj je pa — ali Napoleon — ali pa maršal Ney!"

Častnik je to vest koj sporočil dalje in Neya so zaprli in ga obsodili na smrt. Ko so mu hoteli pred ustrelitvijo zavezati oči, je vrgel rutico proč rekoč: "Ali ste pozabili, da sem 36 let stal sredi toče krogel?" In sam je zaukazal: "Ogenj! Živela Francija!" S temi besedami se je mrtev zgrudil na tla dne 7. decembra 1815.

Ista usoda je zadela lastnika tretjega meča, generala Murata. Dne

13. oktobra 1815 je neustrašeno stopil pred puške, si razgalil prsi in kriknil: "Ogenj!" — in je umrl.

KOLIKO PAPIRJA SO PORABILI SLOVENC

74 milijonov 939.515 kg papirja so porabili Slovenci za svoje liste v 140 letih, od Vodnika do leta 1936. Če bi to množino hoteli natovoriti na vagone, bi potrebovali 9570 vagonov dolg vlak, ki bi segal od Rakeka do St. Pija nad Mariborom. Za predelavo tega papirja je moralo pasti 3 milijone 708.370 m³ smrekovega in jelovega lesa. Kako obsežen gozd je to, priča dejstvo, da bi potrebovali za natovorjenje lesa vlak, ki bi segal od Ljubljane do Skoplja in nazaj! Novinarska razstava je ponazorila na poseben način to ogromno premoženje. Videli smo, kako naglo se je v primeri z dobo pred vojno dvigala poraba časopisnega papirja v svobodi. Vsi izvod Vodnikovih Novic so pred 140 leti tehtali dobrih 60 kg, na kraju 19. stoletja so naši listi požrli že poldrug milijon kg papirja v treh letih! To pa ni še nič v primeri z 18 leti v svobodi, ko so rotacije in drugi stroji naših revij pretiskali nad 56 milijonov kg papirja!

DVA NOVA OCEANSKA PARNIKA

Američani imajo namen zgraditi dva velikanska oceanska parnika. Ladji naj bi bili dolgi po 300 metros ("Normandie" je dolga 313,75 m); imeli bosta po 100.000 ton ("Normandie" 79.280 ton.). Največja brzina bo 38 vozlov, normalna pa 34 ("Normandie" največ 32 vozlov). S to naglico bi ladja priplula iz New Yorka v Le Havre točno v 4 dneh. "Normandie" more prepeljati 1968 oseb, a ta dva parnika bi prepeljala po 10.000 oseb.

Na novih parnikih bi ne bilo nobenega razkošja, nikakih luksuznih kabin, razkošnih dvoran, jedilnic in klubskih prostorov. Ves prostor bi

vseboval samo kabine. Tako bi imel vsak parnik po 5000 kabin za dve osebi. Cena za vožnjo, ki bo vsak teden po ena, bo samo 50 dolarjev za osebo. Prehrana ni všteta, a na parniku bodo tri restavracije. Najcenejše bo kosilo za 50 centov.

Vsaka ladja bo stala 25 milijonov dolarjev. Gradila ju bo država in ju potem oddala neki zasebni družbi. Najemnina bo tako zaračunana, da bo vsaka ladja v 10 letih plačana z najemnino. V vojnem času bi bila oba parnika za prevoz vojniških čet, na vsakega bi šlo 20.000 vojakov. Braz dvoma bosta oba parnika v veliko korist potnikov.

KOLIKO TON LADIJ IMAJO PODEDINE DRŽAVE

Lani je naraslo svetovno ladjedelstvo za 1.222.381 ton. To število je objavila najnovejša izdaja Lloydovega ladijskega vestnika. Angleži so vznemirjeni, ker je njih ladje vse šele na tretjem mestu. Anglija je zgradila lani za 258.482 ton več ladij, Norveška pa za 293.127 ton, a Japonska za 259.482 ton. Nemčija stoji koj za Angleži, ko je zgradila lani za 218.824 ton več ladij. Zanimivo je, da gradijo največ motornih ladij. Gradnja ladij s parnim strojem je padla za 191.559 ton, a gradnja motornih ladij se je zvišala za 1.458.114 ton. Gradnja jadric se je zmanjšala za 44.174 ton. Čeprav je angleško ladje vse s svojimi 17.543.941 tonami številnejše kot ladje Zdrženih ameriških držav, ki ima 9.347.000 ton, je vendar resnica, da je bila Anglija leta 1901 lastnica 50,2 odstotka vsega svetovnega brodovja, letos pa ga ima le 26,7 odstotkov.

Podpornik umetnosti.

Slikar: "Kaj, za to mojstrovino mi ponujate samo 100 dinarjev? Tako lačen pa zaenkrat še nisem, da bi vam dal sliko za tak denar."

Zanimavec: "Še ne? No, pa pridem čez nekaj tednov..."

ZA KRATEK ČAS

Izognil bi se rad

A: "Miha me je prosil, da bi mu posodil 50 dinarjev. Kaj praviš, ali bi mu jih dal?"

B: "Seveda!"

A: "Zakaj seveda?"

B: "Če mu jih ti ne posodiš, bo pa k meni prišel!"

Slaba vest.

Župnik: "Zdaj pa že vem, kdo mi je včeraj ukradel kokoš."

Miha: "Kdo pa, gospod župnik?"

Župnik: "Tvoj sosed."

Miha: "Kako ste pa dognali to?"

Župnik: "Ker danes med pridigo ni dremal."

POTNIŠKI PARNIKI

Iz Evrope dospejo:

Oktober:
30. Mendoza, High. Brigade in Cap Areona

November:
6. Monte Olivia in Kerguelen
2. Almanzora
7. Oceania
8. Florida
9. Antonio Delfino

V Evropo odplovejo:

Oktober:
30. Pssa. Giovanna

November:
2. Cap Areona in And. Star
4. Mendoza
5. Gral. Artigas
10. Kerguelen in Almanzora
11. High. Brigade

VABILO

— N A —

II. Veliko prireditiv

SLOVENSKE ŠOLE NA PATERNALU,

ki se vrši v dvorani "GERMANIA" ulica ALSINA 2513 esq.
Alberti, v bližini Plaza Once v
NEDELJO, dne 14. NOVEMBRA ob 4 uri pop.

Ponovi se prekrasna igra (tokrat popolna):

Izgubljeni raj

Sodeluje tudi šolski naraščaj iz Villa Devoto z igrico:

"LUKNJA V NAMIZNEM PRTU"

in več raznih deklamacij, pesmic in drugo.

Pri tej naši prireditvi sodelujejo društva: "Prosveta", "Tabor", "Gosp. Podp. društvo Villa Devoto" in vzgojni zavod "Lipa".
Bolj podrobno v programu, ki izide prihodnji teden.

K obilni udeležbi že sedaj vabi vse cenj. rojake in rojakinje

ODBOR

ŠOLSKEGA DRUŠTVA NA PATERNALU

Arona Katza vzeli vse imetje. Propasti bi bila morala, če bi se ne bila znala sama pomagati! — Toda moje srce, mar ne veš, ljubljani, da je bilo zate? — Ljubila sem te od prvega trenutka. Bog mi je pričal, kako sem kljubovala tej ljubezni, kajti vedela sem, da sem prisegla perd oltarjem zvestobo knezu Daškovu."

Mirovič je poslušal njene besede, a slišal ni vsega. Glavo je sklonil na prsi in razmišljal.

"Ne morem pozabiti tvojih besed" reče Mirovič, "da bi hotela olajšati Daškovo smrt. Oni ga bodo zažgali, smrt na grmadi pa je najstrašnejša, kar si jih moreš zamisliti! Počasi bo gorel in v najhujših mukah izdihnil."

"Sicer je tudi Daškov mene mučil, ko je prišel v mojo temnico, odkoder bi me bil moral generalmajor Potemkin odpeljati na morišče. — Toda odrešenik je dejal: odpusti jim, o Bog, saj ne vedo kaj delajo. Spomnil sem se nečesa! Upam, da se mi bo posrečilo."

"Nekaj dni je od tega, kar je prišel v naš tabor tvoj prijatelj, Anglež Perkins. K nam je prišel z namenom, da bi te osvobodil, toda opazil je takoj, kako rada si v našem ujetništvu — Mirovič se Olgi nasmehne — in se je odločil, da ostane pri nas. — Mislim, da bi mogel ta človek storiti Daškovo zadnjo uslugo."

"Potrpi trenutek, Olga, pogledal bom, če bi ga mogel kje najti."

Mirovič odide in se čez malo časa vrne s Perkinsom v šotor. Per-

kins je nosil, kakor vedno, pri sebi dvocevko.

"Strašna pasma se nahaja v tem taboru", zakliče Perkins, ko je vstopil, "vpijejo in se dro, toda vrag naj jih razume! — Kaj pa želite, Mirovič? — Na oreburškem obzidju ne visi še bela zastava, ljudje se pa veselo, kakor da bi trdnjavo že zavzeli."

"Mar ne veste, kaj se je zgodilo?" ga vpraša Mirovič.

"Nimam niti pojma o kaki stvari!"

"Potem poslušajte, — knez Daškov se nahaja v naših rokah!"

"Živ?"

"Živ! Nahaja se v našem taboru!"

"Za vraga!" odvrne Perkins. —

"Potem boste morali še dolgo čakati, da se bo trdnjava predala. Edino vaše upanje je bil knez Daškov, slabič, ki bi se prestrašil našega obleganja in odprl vrata trdnjave. Sedaj pa boste imeli posla z odločnejšimi možmi!"

"O tem pozneje, prijatelj Perkins," ga prekine Mirovič. "Sedaj gre za nekaj, kar se Olge in mene tiče. — Pravkar so odvedli kneza Daškova, da bi ga usmrtili. Sezgali ga bodo na grmadi."

"Malo vroče mu bo!" reče Perkins in skomigne z rameni.

"Perkins", mu reče Olga in ga proseče pogleda, "Perkins, vi veste, da je smrt na grmadi strašna."

"Vem to", odvrne Anglež mirno in hladnokrvno.

"Poslušajte, Perkins", nadaljuje Olga, "Mirovič in jaz sva se odločila, da bi olajšala knezu Daškovo

te strašne smrtne bolečine. Življenje mu ne moremo rešiti, toda strašno mučenje bi mu zamogla prepričati."

"Govorite z Veličanstvom", odvrne rogajoč se Perkins, "morda bo premogel presvetli car toliko usmiljenja, da bo zapovedal, da prezeže knezu Daškovo samo vrat od ušesa do ušesa!"

"Pazite, Perkins!" ga opomni Mirovič. "Vi se mu rogate, toda bodite previdni, da vas ne bi kdo slišal! To so fanatiki! In če bi Pugačev kaj zvedel bi vam dal zares prerezati grlo!"

"Hvala lepa", odvrne Perkins, "jaz se sam brijem. Toda kaj naj storim, da bi olajšali Daškovo trpljenje? Da bi ga rešil z grmade? — Priznavam sicer, da bi bilo čisto dobro za tega starega tirana, če bi se malo bolj segrel. Saj je bil vedno hladen in nesprejemljiv za trpljenje drugih!"

"Vi, Perkins, ste edini človek, ki mu lahko pomaga!" reče tiho Mirovič. "Če boste le hoteli — samo en strel in končano bo!"

Perkins se je smehljal in motril svojo dvocevko. Nežno jo pogleda z roko.

"Razumem", reče Perkins. "Vi mislite, da bi bilo dobro, če bi upornike iznenadil in jih prikraajšal za užitek. To delo bo sicer zelo nevarno. Lopov Pugačev mi bo zametil, če ga bom motil pri njegovi najlepši zabavi!"

"Branil vas bom, če bi vam kdo hotel kaj storiti," odvrne hitro Mirovič. "Hitite, Perkins, ne izgublaj-

te časa. Zdi se mi, da so že pričeli!"

"Torej naprej!" zakliče Perkins. "Moja krogla bo brez dvoma zadela. Za kneza Daškova pa je boljše, če umre kakor vojak in ne kakor muha, ki je priletela v ogenj. — Pojdiva torej, pa bova gledala to malo komedijo!"

"Jaz ne grem!" reče Olga. "Ostala bom tukaj!"

Mirovič poljubi Olgo na čelo in odide s Perkinsom.

Ves tabor je bil razsvetljen po ogromnem plamenu.

"Mislim, da je skrajni čas" reče Mirovič.

"To je pa zares peklena komedija!" se nasmeje Anglež in si pripravi puško. "Dali homo kmalu znak, zastor bo padel, občinstvo pa bo odšlo iz gledališča in zahtevalo svojo vstopnino nazaj."

Stari lovec dvigne polagoma svojo puško.

— — — — —
Z neverjetno hitrostjo so nanosili uporniki na prazno mesto med šotori grmado.

Ko so uporniki zvedeli, da se nahaja knez Daškov živ v njihovih rokah, jih prevzame nepopisno veselje. Vsakdo se je zavedel, da bo videl zanimivo usmritev.

Ljudje so bili sicer vajeni usmritev, toda vseeno je bilo nekaj izrednega gledati, kako umira na grmadi poveljnik trdnjave Orenburg, knez Daškov, njihov sovražnik.

Grmado so gradili moški in ženske. Nanosili so ukradenega pohištva, naslanjačev iz orenburških pa-

laš, dragocenih pisalnih nriz, postelji in raznih drugih predmetov, vse te stvari pa so namašili slame in gorljivega lesa.

Sam Pugačev tast je nadzoroval delo, množica pa je od daleč gledala.

(Nadaljevanje)

Slovenkam v La Plati.

in okolice naznanjam, da sem otvorila modern salon za ženske, ki je opremljen z najmodernejšimi inozemskimi aparati za onduliranje "permanentes" iras. po vseh predpisih najnovejše mode.

Priporoča se za obilen obisk
JOLANDA BREGANTOVA
Calle 67, No. 102 esq. 118,
La Plata

Naznanjam, da sem odprl gostilno

'VIPAVA'

kjer boste vsi točno in dobro postreženi z dobro domačo hrano ter z izbranim dobrim vinom in prvovrstnim hladnim pivom.

Cenjenim gostom je na razpolago kegljišče in kroglišče. Priporoča se za obilen obisk lastnik

Saksida Viktor

Tinogasta 5139 — Devoto
Bs. Aires